

XLIII. ROČNÍK

LISTOPAD 2020

15 Kč

JILENNICE

zpravodaj města

Zprávy z radnice

Babí léto, u nás též nazývané Svatováclavské léto, již skončilo a přišly klasické podzimní dny. Barevné listy na stromech nás vyzývají ke krásným procházkám do přírody. Lesy se zbarvily do žluta, oranžova, červená, i když někdy se objeví i zelený lístek. Teplé tóny a barevné sládnění nás přímo zahřejí na duši. Té krásné přírody, která nás obklopuje, bychom si měli vážit. Využijme tyto krásné dny k tomu, abychom prozkoumali různé kouty Jilemnicka. Nezapomeňte objevené krásy vyfotit a podělit se o ně s ostatními. Přeji vám krásné počasí při vašich toulkách přírodou.

Každý den totiž vnímáme z médií hrozby, které jsou kolem nás. Málem není pořad v televizi či rozhlas, aby se na nás nehrnula čísla. Ano, čísla nejsou povzbudivá. V Jilemnici jsme zatím na tom relativně dobře, ale nemusí tomu být stále. Dodržujme opatření, buďme na sebe ohleduplní.

Věřím, že se lze radovat z malíčností, z krás Jilemnice a okolí a že s úsměvem překonáme obtíže. Pevné zdraví a pohodový listopad nám všem.

Vladimír Richter
starosta

Jilemnice zpravodaj města (periodický tisk územního samosprávného celku)

Odpovědný redaktor Jan Luštinec. Redakční rada: Petr Faistauer, Jiří Dvořák, Gabriela Jakoubková,

Krajské volby

V říjnových volbách do Zastupitelstva Libereckého kraje získalo v Jilemnici nejvíce hlasů politické hnutí Starostové pro Liberecký kraj – 30,1 % (celkem v kraji dosáhlo hnutí 38,6 %).

Pětiprocentní hranici dále překročily: ODS – 17,7 % (8,6 %), ANO 2011 – 14,3 % (17,9 %), Česká pirátská strana – 14,3 % (9,9 %) a SPD – 6,2 % (6,1 %).

Do Zastupitelstva Libereckého kraje byli zvoleni také dva členové Zastupitelstva města Jilemnice Vladimír Richter (ODS) a Bronislav Kalvoda (SPD).

Volební účast dosáhla v Jilemnici 46,3 %, v rámci celého kraje 40,4 %.

Podrobné výsledky hlasování za územní celky jsou zveřejněny na webu www.volby.cz.

Petr Faistauer
tajemník městského úřadu

Jana Seifertová, Jiří Paulů, Vladimír Richter, Václava Zvebilová. Sazba a zlom: P3K (www.p3k.cz). Tisk: Tiskárna Voborník Hostinné. Vydavatel: město Jilemnice, Masarykovo náměstí čp. 82, 514 01 Jilemnice, IČO 275808, periodicita: vychází měsíčně, den vydání: k 1. příslušného měsíce. Počet výtisků: 1000 ks. Zapsáno do evidence periodického tisku Ministerstva kultury ČR pod ev. č. MK ČR E 22461. Cena 15 Kč. Uzávěrka prosincového čísla: 6. 11. 2020.

Obsah příspěvků nemusí být totožný s názorem redakce, u inzerátů není prováděna jazyková úprava. Informace pro autory a inzerynty a kodex zpravodaje na stránce <http://www.mestojilemnice.cz/cz/jilemnice/zpravodaj-mesta/>. Více z aktuálního dění města na facebookové stránce www.facebook.com/mestojilemnice.
Obálka: Ranní slunce. Foto: Martin Lukeš.

Odbor sociálních věcí informuje

Vážení čtenáři, na základě vašich podnětů, dotazů a zpětných vazeb týkajících se činnosti či nečinnosti pracovníků odboru sociálních věcí, bychom vám rádi přiblížili možnosti sociálního pracovníka při poskytování sociální práce v souladu s platnou legislativou.

Sociální práce jako taková je obor velmi rozmanitý. V tomto příspěvku se zaměříme na klienta, jehož zdravotní stav se změnil, zhoršil a jehož kompetence postarat se sám o sebe jsou již nedostačující, čímž je ohrožován klient sám a mnohdy i jeho okolí. Pokud má tato osoba rodinu, zpravidla se řešení dané situace stává společným „projektem“. Společně zhodnotíme, jaké jsou možnosti rodiny podílet se na péči o člena rodiny, případně nabídneme asistenční

pečovatelskou službu. Pokud nastalou situaci nelze zajistit v domácnosti klienta, hledáme vhodné zdravotnické či sociální zařízení s celodenní péčí, v našem případě v Libereckém kraji.

Zde se však můžeme setkat s problémem, který si mnozí z nás ani nepřipustí, a to je souhlas klienta s umístěním. Jediným nástrojem sociálního pracovníka je klienta motivovat a přesvědčovat. Pokud se podaří a klient s nástupem do zařízení souhlasí, není ještě vyhráno. V kterékoliv chvíli může klient svůj souhlas negovat, po nástupu se např. rozhodne, že se mu zařízení nelíbí a chce ihned domů, nebo po několika dnech odejde, či podepíše reverz a jsme opět na začátku. Dané zařízení nám již klienta znovu nepřijme a tak musíme pro další pokus hledat dál. Samozřejmě všechny tyto procesy mohou trvat dny, týdny někdy i měsíce,

FOTO PETRA FIŠEROVÁ

Den evropského dědictví – komentovaná procházka s dr. Lušticem měla velký úspěch.

kdy je potřeba s klientem pracovat, a to do té míry, jak nám sám dovolí. Snažíme se spolupracovat v tomto směru s lékaři, aby docházelo k co nejmenšímu poškození zdraví.

Pokud nám klient opakovaně odmítá zařízení a vyhodnotíme, že se zhoršuje jeho psychický a fyzický stav, nabízí se možnost omezení svéprávnosti. Rozhodovací kompetence jsou pak na jiném členovi rodiny, v případě osamělého jedince pak na obci, jejímž je občanem. Je nutné podat podnět k příslušnému okresnímu soudu a čekat. Přesvědčit klienta, aby absolvoval potřebná lékařská vyšetření a vyšetření znalcem, doprovázet klienta nebo zprostředkovat vyšetření v místě pobytu klienta. Na soudní jednání se opět čeká. Toto celé může trvat opět několik měsíců i rok či dva. Po celou dobu musí někdo zajišťovat sociální práci ve spolupráci s dalšími službami.

Pokud Vás napadne, že lze zavolat klientovi sanitku, tak ano, lze, ale klient zpravidla odmítne do sanity nastoupit nebo po příjezdu do zdravotnického zařízení nebo po krátkém pobytu podepíše reverz. To není řešení.

V případě, že klient je rozsudkem soudu omezen na svéprávnosti, pokoušíme se o jeho umístění v rámci Sítě sociálních služeb Libereckého kraje. Abychom byli v hledání úspěšnější, musíme hledat i v okolních krajích, kde najdeme jedno či dvě zařízení, kde je možnost umístit klienta i z jiného kraje. Pak zbývá podat žádost o umístění a čekat. Čekací doby dle pořadníku zájemců jsou zpravidla v řádu měsíců. Když se dostaneme do fáze, že máme zařízení, klienta ve stavu, že je schopen umístění a klient dá souhlas s nástupem do pobytové služby, není ještě vyhráno. Pokud není

klient omezen na svéprávnosti v plné šíři, může nastat situace, že v pobytovém zařízení klient projeví nesouhlas s umístěním. Personál zhodnotí, zda lze považovat jeho umístění za dobrovolné či nikoliv. Pokud se jeví jako nedobrovolné a klient na tom trvá, podá zařízení podnět na soud, aby o tom rozhodl. A justiční kolotoč se opět roztáčí. Pokud soud vyhodnotí, že umístění v daném zařízení zasahuje např. do lidských práv klienta, je klient na základě rozhodnutí soudu ze zařízení propuštěn – někdy i „na ulici“. Několikaměsíční práce je pryč a vše začíná znovu.

Každého z nás jistě napadá hned několik řešení, jak by se dal život klientům, kteří se do této situace dostanou, poskytnout potřebnou péči a zároveň ulevit i jejich okolí. Pokusili jsme se přiblížit vám, že to tak jednoduché vůbec není. Dle etických kodexů je pobyt v jakémkoliv zařízení vázán dobrovolností vstupu klienta. Rovněž skutečnost, že se klient rozhodne trávit svůj život na ulici, musíme respektovat. Dle výkladu zákona je zachování integrity jedince na prvním místě.

Pokud řešíte podobnou situaci, přijďte se za námi poradit, můžeme se pokusit hledat varianty i pro Vás a Vaše blízké.

*Miluše Vargová
Karolína Nechanická
odbor sociálních věcí*

Ukončení kompostovací sezóny 2020

Dovolte nám několik důležitých informací, které se týkají sběru bioodpadu v Jilemnici. Poslední svaz hnědých bioodpadů od domu proběhne ve středu

18. 11. 2020. Svážet se začne opět v dubnu 2021. Do té doby prosím nádoby uschovejte. Pokud potřebujete prasklou nádobu vyměnit nebo vyzvednout novou, máte možnost vždy v pondělí mezi 15:00 a 16:00 hod. na kompostárně Javorek, naposledy však 2. 11. 2020! Svoz velkoobjemových kontejnerů na bioodpad proběhne naposledy v týdnu 16.–20. 11. 2020. Přes zimu bude pro odkládání bioodpadu ponechán velkoobjemový kontejner na stanovišti v Žižkově ul. (asfaltová plocha u stadionu), který bude vyvážen dle potřeby. Kompost, který je k dispozici občanům, naleznete volně vpravo od hlavní brány kompostárny, můžete si pro něj zajet kdykoliv. Pro odběr většího množství je možné odemčení boční brány, kterou lze zajet autem až ke kompostu, a to v době provozní doby kompostárny v již zmiňované pondělí.

Příbalový leták je umístěn ve schránce na plotě.

*Ilona Šolcová
odbor rozvoje, investic a majetku*

Společenská rubrika

Úmrtí – září 2020

Vlasta Michálková (*1945)
Otto Malina (*1932)
Jan Šturm (*1950)
Ing. Helena Kadlečková (*1945)
Jindřiška Bulušková (*1945)
Hana Štemberová (*1938)

*Pozůstalým rodinám projevujeme
upřímnou soustrast.*

Za SPOZ Jolana Kozáková

Z městského dění

Dny evropského dědictví v Jilemnicích – září 2020

Jak se uvádí v oficiálních propagačních materiálech, jsou „Dny evropského dědictví (European Heritage Days, EHD) významnou kulturně poznávací společenskou akcí, která slouží k posílení historického povědomí v nejširších souvislostech“. Během EHD se široké veřejnosti otevírají dveře, vrata i brány památek, budov, objektů i prostor, včetně těch, které jsou jinak zčásti nebo celé nepřístupné, někdy můžeme nahlédnout i do veřejných budov, nebo dokonce do soukromých objektů. Dny evropského

dědictví přispívají ke hledání a nalézání cest ke kořenům civilizace, kladou důraz na vnímání mezinárodního kontextu národního kulturního dědictví. I zatím účelem vyhledávají jednotlivé země své národní témata. Pro letošní rok jím bylo: Památky a vzdělávání.

Letošní pestrá nabídka jilemnických Dnů evropského dědictví přilákala i přes všechna omezení doby koronavirové řadu zájemců. Vstoupit jsme mohli do budovy bývalé dívčí školy, prohlédnout si ze školní věže Jilemnicí pěkně z výšky, navštívit bylo možné jilemnickou radniční věž, zámek hrabat Harrachů s bohatými expozicemi Krkonošského

Den evropského dědictví – kostelní zvony.

muzea, tržnici řemesel v budově bývalého pivovaru čp. 1, kostel sv. Vavřince, prohlédnout jsme si mohli i jilemnické zvony. Poprvé se k pořádání EHD připojil také Spolek železniční historie Martinice v Krkonoších s nabídkou programu v prostorách kulturní památky železniční nádraží Martinice v Krkonoších.

Vzpomeňme také na několik přednášek, během kterých jsme se mohli poučit

o historii města, o historii některých budov, mohli jsme postřehnout souvislosti historické, kulturní, lidské. Jmenujme alespoň dvě konkrétní akce, a to přednášku Pojďte s námi do školy, kterou se navíc zcela v duchu letošního tématu podařilo uspořádat v budově bývalého gymnázia v Kostelní ulici, a hojně navštívenou komentovanou prohlídku města. Ta byla natolik poutavá, že si její účastníci vyžádali dokonce pokračování v dalším termínu. I při pokračovací komentované procházce historickým centrem se nás sešlo nečekaně mnoho.

Letošní jilemnické Dny evropského dědictví, příjemně lokální, vonící podzimem a prohráté zářijovým slunce, přispěly svým dílem k naplnění cílů vytyčených v celoevropském kontextu. Potvrdilo se, že EHD, popisované jako „kulturně poznávací, společenská a výchovná akce“, jednoznačně mohou prospívat

Trh volného času.

sdužování zájmů občanů města, mohou informovat, motivovat. Děkujeme Krkonošskému muzeu, děkujeme Janu Luštinovi, řemeslníkům z tržnice řemesel, pracovníkům školy v Komenského ulici, městu Jilemnice, dobrovolníkům z Železničního muzea Martinice a všem ostatním za jejich podíl na letošních Dnech evropského dědictví. Již nyní se seznam akcí pro EHD 2021 utěšeně rozrůstá, máme se na co těšit!

*Petra Fišerová
odbor rozvoje, investic a majetku*

děti a mládež se konala pod záštitou města Jilemnice a předvedlo se na ní 23 kroužků a kurzů, které mohou děti v Jilemnici či okolí navštěvovat. I letos se pěší zóna mezi školami zaplnila a ulice ožila zábavou a smíchem. Akci navštívilo 140 dětí (o 30 více než loni) a většinu kroužků si mohly vyzkoušet přímo na místě. A i když současná opatření kroužkům a setkávání příliš nepřejí, věříme, že se za rok opět sejdeme a nadšení dětí pro aktivní trávení času neustane. Děkujeme všem vystavovatelům i návštěvníkům za přízeň!

Tým MAS „Přidte pobejt!“ z. s.

Trh volného času #2

I přes nejisté vyhlídky se nám to povedlo! Letos na začátku září (7.9.) jsme uspořádaly již druhý ročník akce *Trh volného času*. Přehlídka volnočasových aktivit pro

Do Jilemnice se opět vrátí erbovní strom

Na Masarykovo náměstí v Jilemnici se opět po čase vrátí erbovní strom jilm.

FOTO JANA SEIFERTOVÁ

Úprava výsadbového místa pro nový jilm.

Na původním výsadbovém místě proběhly nutné úpravy již v průběhu října. O výsadbě nového stromu budeme čtenáře informovat na webových a facebookových stránkách města.

*Jana Seifertová
odbor vedení úřadu*

Poděkování za práci na rekonstrukci Jubilejní ulice

V úterý dne 22. 9. 2020 byla po téměř třech měsících ukončena generální rekonstrukce inženýrských sítí v Jubilejní ulici položením konečné živичné vrstvy balené asfaltové směsi. Tím byly po téměř 92 letech splněny přání generací obyvatel ulice na uspořádání ulice podle současných požadavků. Za tuto úspěšnou akci je třeba poděkovat vedení města za zařazení do plánu akcí, zhotovitelské

firmě SIZ s. r. o. Velké Hamry za snaživou práci a v neposlední řadě, ale je třeba říci pro nás občany v ulici bydlící v první řadě, stavebnímu dozoru stavby – stavebnímu technikovi panu Jaroslavu Kosáčkovi ml. Za starostlivý a pečlivý přístup k tomuto úkolu a za velmi empatický přístup k jednání a potřebám bydlících občanů za velice korektní a slušné jednání.

*Z podnětu obyvatel ulice napsal
jilemnický rodák a patriot
Zdenek Kosáček*

Prohlídka města zrušena

Vzhledem k současné situaci není možno pokračovat v komentované prohlídce města. Třetí díl tedy uskutečníme až na jaře. Určitě na Vás nezapomeneme a těšíme se na Vás!

Jan Luštinec

Složky IZS

Zima se blíží... Na cestu za pacienty jsme připraveni!

Cesta za pacienty někdy nebývá lehká a někdy ani nevede po silnici. Ať už se jedná o zraněné v terénu nebo o ty, kdo naši pomoc potřebují doma, zejména v zimních měsících je občas velmi obtížné dojet sanitou až k místu zásahu. Řidiči Zdravotnické záchranné služby Libereckého kraje proto pravidelně zdokonalují své znalosti a dovednosti, aby nejen cestu k pacientovi, ale i s ním do zdravotnického zařízení, byla co nejbezpečnější.

V září se proto většina řidičů ZZS LK vystřídala na praktickém školení v bývalém vojenském areálu v Ralsku. Pod vedením instruktorů z vlastních řad obnovili své znalosti, naučili se něco nového a vyzkoušeli si jízdu sanitou v opravdu těžkém terénu. Na cvičení, které ZZS LK pořádá již druhým rokem vlastními silami, se řidičů za zpřísněných bezpečnostních a hygienických podmínek (kvůli riziku nákazy covid) vystřídalo celkem 120. „První ročník cvičení řidičů ve vojenském prostoru Ralsko byl úspěšný a měli jsme na něj skvělou zpětnou vazbu od

zaměstnanců. Letos jsme na něj navázali podobným scénářem, samozřejmě s drobnými úpravami. Stěžejní částí byly stejně jako loni praktické jízdy v terénu, vzhledem k tomu, že hodně přšelo, byly místy opravdu výživné," řekl mluvčí Zdravotnické záchranné služby Libereckého kraje Michael Georgiev. „Soustředili jsme se na dohledávání pacienta v nepřístupném terénu – na místě bylo i mobilní operační středisko. V rámci teoretické výuky se řidiči věnovali rozboru dopravních nehod nebo pravidlům, která pro nás na silnicích platí v době, kdy je sanita ve výjezdu, a podobně," doplnil.

Záchranáři pravidelně trénují krizové brzdění, jízdu ve vysoké vodě, zvládnutí

smyku či nácvik zvláštních krizových situací včetně překážek na silnici. „Díky podpoře Libereckého kraje a vojenských lesů se nám v Ralsku nabídl ideální výcvikový prostor pro to, aby si každý řidič mohl na vlastní kůži vyzkoušet jízdní vlastnosti vozu v terénu, který v Libereckém kraji může kdekoliv potkat. Protože u nás to není jen o městech a silnicích. Lokality, kde jsou lidská obydlí, chaty, chalupy je všude dost a kolikrát je pro posádky opravdu náročné je dohledat, mnohdy je to právě o takovýchto cestách na hranici sjízdnosti," uvedl Georgiev.

*Michael Georgiev
Zdravotnická záchranná služba
Libereckého kraje*

FOTO ARCHIV ZZS LK

Výcvik řidičů záchranné služby probíhal v terénu ve vojenském prostoru v Ralsku.

Z našich škol

Krakonošův trojboj

Jubilejní 20. ročník Krakonošova trojboje konaného dne 23. 9. připravila Podkrkonošská společnost ve spolupráci se Střediskem volného času dětí a mládeže v Semilech za podpory z prostředků Libereckého kraje, města Semily, NADACE AXL a UniCredit Bank.

Za pěkného počasí jsme se vydali autem pro přepravu čtyř soutěžících a doprovodu učitelek třídy speciální z Jilemnice do Semil. Po vyplnění prezenční listiny a provedení kontroly startovních čísel jsme se přesunuli na semilský Ostrov, kde v prostoru u dětského hřiště byla

v 9:30 hodin zahájena soutěž slavnostním nástupem účastníků za dozoru Krakonoše, vřelým přivítáním starostky Semil i ostatních organizátorů.

Děti s přidělenými čísly s nadšením plnily disciplíny hod krabicí, běh a skok do dálky. Po zvládnutí všech tří soutěží, v čase propočítávání výsledků, jsme si dopřáli občerstvení z vlastních zásob a netrpělivě čekali na výsledky. Překvapením pro všechny byl Adam, který s dětmi poprvé seděl u stolu a jedl. V kategorii C, děvčata a chlapci do 10 let, jsme získali 2 diplomy s cenami, 1. místo Nikolka, 2. místo Filip a pro ostatní soutěžící děti Adélku a Adama

FOTO LUCIE ČADANOVÁ

Děti na Krakonošově trojboji přivítal sám Krakonoš.

účastnický list a pro každého batoh. Po celou dobu ve volném čase bylo možné využívat připravené hry na Ostrově, herní prvky na hřišti, pískovišti, na kterém si pěkně hrál Adam, houpání na houpačkách a v závěsných sítích, vyzkoušení prolézaček různých druhů, obtížnosti i náročnosti, kolotoč a nabírání písku napevno připevněným kovovým bagrem v areálu prostorného pískoviště pro větší děti. Nikolka a Filip si procvičili své dovednosti, odvahu při jízdě na kladce, zde získali novou zkušenost, překonali strach. Filip se zprvu bál, byl opatrnější, ale potom chtěl jízdy dokonce několikrát opakovat. Dle zájmu dětí jsme si vyzkoušeli také přecházení po velkých kamenech.

Čas byl však neúprosný, blížila se doba odjezdu, sluníčko pěkně hřálo a zbývalo se ještě zastavit u Jizery pozorovat ryby v řece a hlavně nakrmit kachny i kačery. Při krmení překvapila Adélka, obdivuhodně dokázala z krajíčků chleba uždibovat malé kousky a házet kačenám. Děti byly v rámci svých možností ukázněné, se zájmem pozorovaly živé tvory a oči jim zářily radostí.

Dvacátý ročník Krakonošova trojboje i přes značná omezení a opatření (dezinfekce rukou, stolů na občerstvení, roušky, rozestupy...) jsme si užili. Ocenili jsme srdečné a příjemné přijetí všech organizátorů, jejichž práce není nikdy dost doceněna, patří jim velký dík. Pohodu a šťastné tváře účastníků můžeme doložit zajímavými fotografiemi. Ze Semil jsme odjžděli ve 13:00 hodin a do MŠ jsme se vraceli s neobyčejnými zážitky. Dnešní den byl pro nás přínosný, poznali jsme ctížádost, soutěživost a chování dětí v neznámém prostředí.

*Jitka Nosková
MŠ Jilemnice*

Erasmus+ aneb Ententyky dva špalíky... a venku jsi ty!

V minulém školním roce naše škola navázala kontakt s německým gymnáziem ze Sömmerdy, a to s cílem zapojit se do společného projektu Erasmus+ Partnerství škol (KA229). Sympatie byly oboustranné. Projekt byl schválen národními agenturami a my máme tu čest spolupracovat na programu, jehož se účastní hned tři další partnerské školy, a to z Litvy, Maďarska a Itálie.

Gymnázium Alberta Schweitzera ze Sömmerdy, jež je zároveň koordinátorem projektu, získalo titul Evropská škola. I my bychom chtěli být opravdu evropští. Klíčem k soužití ve sjednocené Evropě je pro nás studium cizích jazyků, učení se vzájemnému porozumění, toleranci, respektu ke kulturním tradicím i úctě k přírodnímu bohatství.

Těšíme se na společná tvořivá setkání žáků a učitelů i na to, co vše se naučíme. V průběhu dvou let nás čekají čtyři zahraniční studijní stáže. Poznáme pestrost krajiny, flóry a fauny v různých koutech Evropy.

Název projektu zní „volně přeloženo“ Ententyky dva špalíky... a venku jsi ty! (Ene mene muh... und raus bist du!). Nosným tématem je ochrana životního prostředí, týkající se zejména biodiverzity, což je velmi aktuální téma. Žáci a studenti se jím ve škole zabývají víc než kdy jindy.

To, že se program realizuje hned v pěti zemích najednou, poukazuje na to, že vymírání druhů a klimatická změna nemají hranic. Jen společně můžeme podniknout kroky ke zlepšení stávající situace. Erasmus+ nabízí dokonalou základnu pro to, abychom se tomuto tématu mohli věnovat mezinárodně, efektivně a trvale.

Účastníci ekologicko-adaptačního kurzu.

Kolik druhů živočichů a rostlin existuje na Zemi, bohužel nikdo neví. Dokonce ani přibližně! Odhady se pohybují od 3,5 milionu až po 100 milionů druhů. Známo jich je prozatím asi 1,8 milionu. Asi polovinu z nich tvoří hmyz. Savců je naproti tomu pouze 5 000. Ještě stále se objevují nové, tedy dosud nepoznané druhy. Musíme vycházet z toho, že jich mnoho vyhyne, aniž bychom o nich kdy slyšeli.

Druhovú ochranu není důležitá jen pro přežití chráněných živočichů a rostlin, nýbrž pro naše přežití! Dříve byla pozornost věnována velkým, krásným a oblíbeným živočichům. Samozřejmě ani dnes nikdo nechce, aby vyhynul lední medvěd, nosorožec nebo medvídek

panda. Je ale čím dál jasnější, že i malé a zdánlivě nevýznamné druhy hrají velkou roli v přirozeném koloběhu přírody.

V naší konzumní společnosti zasazujeme citlivému ekosystému rány ať už masovým chovem zvířat nebo monokulturám zemědělstvím. Příroda se umí s vymíráním jednotlivých druhů krátkodobě vyrovnat. Pokud se to ale stane trvalým stavem, přirozená rovnováha se vytratí.

Klademe si poměrně velký cíl – přijmout zodpovědnost za životní prostředí i mimo hranice našeho státu. Chceme naše žáky a jejich okolí motivovat ke zvýšení vědomí o environmentální tematice. Hravou a edukativní formou poukážeme na ekologické problémy a podíváme se na ně z různých perspektiv. Pokusíme se společně vypracovat vhodná řešení, a to i z příkladů dobré

praxe našich evropských sousedů. Pohled přes hranice přitom může být velmi nápomocný a zajímavý.

Za projekt Erasmus+

Zdeněk Novák, koordinátor projektu

Jana Koudelková, projektová učitelka

Tradiční ekologicko-adaptační kurz ZŠ Komenského – Rýchory 2020

I v této nelehké době se díky vstřícnosti všech stran a šťastnou souhrou mnoha okolností podařilo uskutečnit již tradiční ekologicko-adaptační kurz pro šesté ročníky naší školy. Nově vzniklé kolektivy šestáků se vypravily ve dvou navazujících termínech od 4. října do 7. října a od 7. října do 10. října do krásného prostředí Rýchorské boudy, kde je čekala práce

i zábava. Společně s třídními učitelkami a odbornými lektorkami si žáci stanovili pravidla třídy. Formou her a zábavných úkolů ladili vzájemné vztahy a poznávali lépe své spolužáky, ale i sami sebe.

Počasi ani jedné třídě příliš nepřálo, přesto však jsme velkou část pobytu trávili venku, v malebném prostředí Rýchor. Prohlédli jsme si Dvorský les, došli k pevnosti Stachelberg, která bohužel zůstala pro návštěvníky zavřená, zdolali rozhlednu Eliška a zahráli si venku celou řadu her.

Chtěli bychom poděkovat dětem za bezproblémové chování, rodičům za důvěru a vedení školy za rozhodnutí celý kurz v této nelehké době uskutečnit. Všichni se vrátili zdraví, nadšení, plní zážitků a jediným negativem byl fakt, že čas nám uplynul příliš rychle.

*Renata Šulcová a Kateřina Škvorová
třídní učitelky 6. tříd ZŠ Komenského*

Seriály

Významné jilemnické stavby (19)

Čp. 1 (zámecký areál)

S půvabem i vznešeností barokního sídla se rozkládá na pokraji rozsáhlého parku v samém sousedství kostela svatého Vavřince a proti budově děkanství. Významným způsobem spoluvytváří historické jádro města a patří zde k nejhezčím stavbám. Proto jí věnujeme také jeden z dílů našeho putování.

Budova vznikla krátce po roce 1701 a představuje stylově nejčistší a nejzachovalejší světskou barokní stavbu ve

městě – v téměř stejné podobě ji najdeme vyobrazenou již na Grauparově mapě z roku 1765. Panští úředníci tu působili až do roku 1945, někteří zde měli i své kanceláře. Po zániku velkostatku tu poslední dožívali na odpočinku ještě v 80. letech 20. století.

Typická harrachovská barevnost omítek sjednocuje někdejší Harrachovy stavby v zámeckém parku. Červená střecha z pálených tašek oživuje jinak dosti fádní a jednotvárnou šed' jilemnických střech. Velké komíny upomínají na časy, kdy se ještě vařilo na otevřených ohništích a poškozo se vytápěly mohutnými kachlovými

FOTO JIŘÍ DVOŘÁK

Budova čp. 1.

kamny. Komínová tělesa sama osobě představují vzácný historický prvek a nejlépe je lze studovat v půdním prostoru.

Velmi působivý je zejména mohutný portál s dobovými dvoukřídlými vraty, ozdobený lizénami, bohatě profilovanými římsami, volutami a velkým znakem hrabat Harrachů, kvalitní kamenickou prací. Další znak přibližně stejného stáří najdeme v průjezdu zaklenutém valenou klenbou s lunetami. Erb byl donedávna umístěn zcela při zemi na východní straně budovy. Vzhledem k tomu, že se nejednalo o původní osazení (kdysi snad zdobil některý ze zbořených domů v okolí, na čp. 1 byl přenesen až na konci 19. století při rozšiřování parku) a na dosavadním místě velmi trpěl, byl v roce 1998 přemístěn do průjezdu a spolu s dalšími kamenickými díly restaurován.

Pěkný harrachovský znak najdeme také nad severním vstupem do budovy.

Ale vraťme se ke krásným vratům. V 90. letech minulého století je velmi dobře restauroval Josef Můck a obdivoval jejich nevšední kvalitu – zejména kování, ručně vyráběné hřeby i řezby završené malým polychromovaným znakem hrabat Harrachů.

V interiéru domu se dochovaly pěkné valené, křížové klenby a jedna placťová s koutními výsečemi. Velmi zchátralý objekt, jenž kruté zacházení přežil jen díky neobyčejně důkladným stěnám a krovu, se navrátil po náročné rekonstrukci k plnohodnotnému důstojnému životu a slouží dnes potřebám Krkonošského muzea a městské knihovny. A víte, že některá vnitřní okna mají vedle pěkného kování dodnes původní barokní

zasklení? Skla se tehdy ovšem v oknech neupevňovala tmelem, ale vsazovala se mezi dřevěné lišty.

Pod objektem se nacházejí zajímavé obrovské kamenné pivovarské sklepy, jež ovšem od zrušení pivovaru svou funkci neplní a jsou prázdné.

A ještě poznámka na závěr:

Někdy bývá dům označován také jako starý zámek, ale tento název musíme rozhodně odmítnout, neboť nebyl nikdy sídlem šlechty a vznikl mnohem později než vlastní zámecká budova.

Jan Luštinec

Rozhovor

David Pacholík – Řídím se mottem: „Vzdát se můžeš zítra“

Sympatický David Pacholík je dobrodruh každým coulem. Letos se již počtvrté zúčastnil extrémního závodu 1000 Miles a skončil na 2. místě. V letošním ročníku se na start postavilo 158 závodníků, do cíle jich dorazilo jen 46.

Vyrůstal jsi na Benecku, tedy v místě sportu zaslíbeném. Pamatuju si tě už jako malá holka z přespoláků a lyžařských závodů. Kdo tě ke sportu přivedl?

Ke sportu mě přivedli rodiče. Od malička jsem se přes zimu věnoval lyžování (nejdříve sjezdovkám, později běžkám) a v létě přespolákům. V deváté třídě jsem přestal závodit a na sport na chvíli zanevřel. Pak mě začalo bavit jezdit na horském kole, což je mojí vášní dodnes.

Kdy tě poprvé napadlo, že bys mohl zkusit nějaký extrémní závod?

Nejprve jsem na kole jezdil klasické maratony, to mě ale po čase omrzelo. Jednou se mi poštěstilo setkat se na Mísečkách se závodníky, kteří jeli 1000 Miles. Řekl jsem si, že budu pořádně trénovat

a za pár let to zkusím taky. O šest let později jsem skutečně stál na startu.

Čím tě oslovilo zrovna 1000 Miles?

Když jedeš například ten už zmiňovaný maraton, všude je spousta lidí. Na 1000 Miles mě lákala svoboda, dobrodružství a žádné tlačence v davu.

Jak často jsi přišel během závodu do kontaktu s lidmi?

S větším davem jsem se setkal jen na startu. Po prvním dni se závodníci rozprostrou minimálně na 100 km. Závod je veden převážně mimo vesnice, a když už, tak se jedná o ty, kde je jeden krám a jedna hospoda.

A jak často dochází ke komunikaci mezi závodníky? Například když se některý z vás dostane do nesnáží...

Navzájem si pomáháme často, například při defektu, nebo když některému z nás dojde voda... Během závodu se dostáváme do extrémních situací. Když jsme brodili přes řeku Váh na Slovensku, jednoho závodníka doslova unášel proud. Dotáhl jsem ho na břeh.

Jaká jsou pravidla tohoto závodu?

Jedná se o závod bez podpory. To znamená, že využíváš pouze to, co si ty sám vezeš. Dovolena je jen pomoc nahodilá, třeba když někoho potkáš a poprosíš ho o pití. Nesmíš si zavolat o pomoc rodinu, kamaráda, ani mít domluvenou podporu na trati. Spát můžeš kdekoliv, na hotelu i pod širákem. Když jsi dostatečně drzý, je možnost klidně na někoho zazvonit.

Ty dostatečně drzý jsi?

Loni mě zastihla bouřka, a tak jsem v jedenáct večer zvonil na lidi, jestli můžu přespat u nich na zahradě v dřevníku. Vyšli mi vstříc.

Je přesně určená trasa, nebo jen průjezdní body a trasu si každý volí sám?

Trasa je přesně určená. Máš GPS, podle které jedeš a zároveň trasu zaznamenáš.

V čem všem tkví příprava na závod tohoto typu?

Trénoval jsem obecně fyziku a hlavně jezdil na kole. Ve všední dny jsem odpoledne po práci volil kratší trasy, pak jsem třeba v pátek večer vyjel a vrátil se až v neděli. Profesionální sportovci se zaměřují na intervaly, já prostě jenom jezdím pro zábavu.

Můžeš nám přiblížit průběh 1000 Miles?

Startuje se v Aši, pak se projíždí Krušné hory, Děčín, Hřensko, České Švýcarsko, Lužické hory, Jizerské hory, Krkonoše, Orlické hory, Jeseníky, Hostinské vrchy, Vizovické vrchy, Velká Fatra, Nízké Tatry a končí se v Polonínách. V půlce je záchytný bod, kde se závodník může vzdát a část závodu je mu uznána. Pokud skončíš před nebo za tímto bodem, není ti uznáno nic.

ARCHIV DAVIDA PACHOLÍKA

První den závodu. (Závod je veden převážně mimo vesnice.)

1000 Miles jsi absolvoval v minulosti už víckrát, ale nepodařilo se ti dojet až do cíle. Co bylo hlavní příčinou?

Letos jsem jel 1000 Miles už počtvrté a konečně se mi podařilo závod dokončit. Poprvé jsem skončil na 600 km, něco špatného jsem snědl a měl jsem střevní potíže. Podruhé a potřetí jsem zvládl dojet do půlky. Stačilo mi to. Nebyl jsem si jistý, jestli bych dokázal pokořit cíl a chtěl jsem mít uznanou alespoň tu půlku.

Byl jsi zklamaný, nebo to pro tebe byla už motivace k tomu být ještě lepší?

I když jsem si možná v prvních chvílích řekl „tak tohle už teda nikdy“, ve skrytu duše jsem věděl, že závod chci jet příště znovu. To, že jsem se vzdal, mi bylo určitě líto, ale zároveň jsem byl motivovaný do dalších ročníků.

Jak tvoji účast v tak náročném závodě prožívají rodiče a nejbližší?

Přátelé i rodina mě podporují. V průběhu závodu mi každý den posílali smsky. Já jakožto závodník mám povinnost každý večer poslat zprávu pořadateli o tom, kde jsem a jak se cítím. Zprávy jsou pak zveřejněné a může si je kdokoliv přečíst. Jenom proto, že jsem si postěžoval na bolavá kolena, mi vzápětí přišlo asi deset povzbuzujících smsek, ať to nevzdávám. Druhý den to bylo lepší a já pokračoval dál.

Tento rok se ti podařilo závod dokončit, a to dokonce na 2. místě. Popiš mi své bezprostřední pocity po dojetí do cíle.

Trošku jsem si pobřečel, radost a vysílením zároveň. Byla to směsice mnoha pocitů.

Jak dlouho jsi závod jel?

8 dní, 22 hodin, 58 minut.

David Pacholík v cíli extrémního závodu 1000 Miles.

Měl jsi dopředu stanovený cíl, jak dlouho chceš závod jet?

Říkal jsem si, že kdybych to jel kolem 9 dní, byl bych spokojený. Nijak zvlášť jsem se na to ale neupínal. Plánovat dopředu se dá jen přibližně. Hodně totiž záleží na momentálním počasí nebo třeba stavu cest...

Kde všude jsi přespával?

Přiznávám, že letos jsem spal převážně v penzionech. Zažil jsem jenom tři noci venku – na posedu, hudebním pódiu a na hřbitově.

Jak těžké bylo rozhodnout se, jestli ještě jet nebo si spíš už odpočnout?

Kolem osmé, deváté jsem už hledal místa na přespání. Najít je někdy trvalo třeba až do půlnoci.

Jak ses během závodu stravoval?

Snažil jsem se sníst alespoň jedno teplé jídlo za den, obvykle to byla večeře. Ráno jsem chodíval do místních malých obchůdků, kde jsem si kupoval základní potraviny jako třeba pečivo, sýry, salám...

Projížděl jsi krásnou krajinou. Je nějaký úsek na trati, který sis obzvlášť oblíbil?

Tím, že Krkonoše a Jizerky dobře znám, pro mě nebyly až tolik zajímavé. Líbilo se mi České Švýcarsko, ale rádí tam kůrovec a je smutné pozorovat ty mrtvé lesy. Krásně je na slovenském vrcholu Krížna, přesto si myslím, že výhledy jsou hezčí u nás v Česku.

Jaký podíl má na úspěchu psychická odolnost a jaký fyzická zdatnost?

U mě hraje psychika opravdu velkou roli. Po fyzické stránce zvládne tento závod objet mnoho lidí. Málokdo se ale dovede psychicky vyrovnat s tím, když dojde v průběhu k nějakému problému nebo když to zkrátka nejede.

Jakým heslem se řídíš, když je ti nejhůř?

Jeden závodník vyřkl: „Vzdát můžeš zítra.“ To je motto, které jsem si osvojil

a kterým se řídím. Také je dobré si připomenout všechny důvody, proč jsem chtěl závod jet.

Kdy ti bylo při závodě úplně nejhůř?

Tento ročník mi bylo několikrát ouvej kvůli zimě, jednou jsem dokonce musel použít pod bundu i záchrannářskou fólii. Další velkou krizi jsem zažil kvůli už zmínovaným problémům s koleny.

Už jsme si povídali o rodině a kamarádech, kteří ti fandí. Čekalo tě po návratu nějaké přivítání?

Koupili jsme si šampaňo, popili jsme a popovídali. Na konci září je vyhlášení závodníků, kteří závod dokončili, a promítání filmu. To bude o něco slavnostnější!

Na závěr nám prosím prozrad' svoje další sportovní plány.

Příští rok se pojede 2000 Miles. To je obrovská motivace! Přemýšlím, že se přihlásím. V dalších letech chci zkusit třeba i nějaký podobný závod v zahraničí.

*Děkuji za příjemné povídání.
Gabriela Jakoubková*

Ze sportu

Letní, covidem poznamenaná, sezóna je za námi

Už jarní rozjezd sezóny, kdy náš klub pořádá nábor nováčků, byl ovlivněn přijatými opatřeními. Letošní nábor dětí ve věku 10 let proběhl „distančně“ po telefonu a fyzicky jsme se sešli až

na prvním tréninku, až když to situace dovolila. Další akcí, kterou jsme byli nuceni zrušit/přesunout, bylo plánované MS v orientačním biatlonu, které se mělo konat 30. 7. – 2. 8., společně s OK Jilemnice jsme rozhodli, že MS přesuneme na termín 29. 7. – 1. 8. 2021, kdy věříme, že už bude lépe. Za zvýšených

hygienických opatření se nám podařilo úspěšně zrealizovat II. ČP (českém poháru) v letním biatlonu, který se konal 21.–23. 8. a tradiční akci pro veřejnost „Přesná muška je pořádná fuška“.

Co se přípravy týká, tak koncem května jsme se dočkali, mohli jsme vyrazit nejen do tréninkové dřiny, ale i vstříc dalším společným zážitkům. Žáci začali minisoustředěním na Hraběnce, kde proběhly tréninky střelby, využívali koloběžek, kolečkových lyží, posilování, her a běhu na dráze i v terénu, výlet na lodích ze Spálova na Malou Skálu byl třešničkou. V konkurenci vrcholových a harrachovských biatloňáků proběhl obratnostní závod. Pod dohledem Kateřiny Emmons nejen stříleli, ale i snídali, celé skupině k snídani připravila míchaná vajíčka.

Příprava pokračovala i přes prázdniny, kde opět dominovala pestrost tréninků, krom běžného tréninku jsme zařadili bobovou dráhu, lanový park, plavení na lodích, koupáčku, cyklovýlety, kurz potápění, opékání buřtů či spaní pod širákem. Soustředění v Kamenickém Šenově bylo především „veselé“... Celkově byl žákovský plán splněn, zážitků máme víc jak mnoho. Po „rozvolnění“ jsme začali také závodit. Regionální závod v Harrachově byl deštivý, výsledky byly super, Kamča Klouzová a Miki Shorný vyhráli, Matěj Tauchman a Patrik Plecháč byli 2., Lukáš Kroupa a Tomáš Svatý na 3. místě. Týden poté proběhl I. ČP ve St. Městě p. L. Skvělý výkon podal Miki Shorný, byl 2., Matěj Tauchman a Niki Plecháčová skončili 3. Na domácím II. ČP potvrdil skvělou formu Miki Shorný, zvítězil, Lukáš Kroupa a Matěj Tauchman byli 3., Pepa Havel a Natka Dlabová skončili na 4. místě. Na MČR v Kosmonosech získal dvojnásobný titul Miki Shorný, Matěj Tauchman

mu kryl záda na 2. místě a Pepa Havel skončil 4. V celorepublikovém žebříčku si po zásluze nejlépe vedl a zvítězil Miki S. a Matěj T. byl 3., v klubech jsme mezi žáky skončili na pěkném 5. místě. V rámci domácího ČP proběhlo i emocemi nabitě loučení Veroniky Vítkové s její bohatou sportovní kariérou, za klub jsme jí poděkovali kyticí a popřáli jí hodně štěstí a zdraví v další životní etapě.

Na domácí půdě se začali připravovat i obě (mladší/starší) dorostenecké skupiny. Tréninky probíhaly velmi tradičně na kolečkových lyžích, běžceky nebo na kolech. Začátkem srpna obě skupiny odjely na první soustředění této sezóny. Skupina mladších absolvovala prvních 5 dnů v Jilemnici a poté se vydala do Nového Města n. M. Na Vysočině si sportovci měli možnost vyzkoušet nástrahy místní střelnice a asfaltové dráhy a poté se přesunuli do Letohradu, kde je na tréninky přijela omrknout a poradit jim Kateřina Emmons. Skupina starších dorostenců se začátkem srpna přesunula na 14 dnů do Jablonce n. N. Program byl stejný jako u mladšího dorostu, tedy tréninky na kolečkových lyžích, na kole, běžecké tréninky a posilovna. Poté se rovněž v rámci přípravy zúčastnili ČP na domácí půdě. Nejlépe si vedla Majda Bergerová, která získala stříbrnou medaili a v neděli dokázala zvítězit. Zvítězil i Tonda Hron, Marek Grusz 2. místo, Dája Tomášková a Eliška Zástavová 4. místo. Soutěžení pokračovalo MČR na kolečkových lyžích v letohradském areálu. Mistrovský dabl vybojovala Tereza Voborníková a Tonda Hron, další titul a 3. místo získal Kuba Kudrnáč, vicemistryní se stala Denisa Brunátová, 3. a 4. místo získal Víťa Hornig, Petr Hák byl 3. a na čtvrtém Mára Hasman. Týden poté se v témž areálu konalo MČR dorostu a dospělých

v letním krosovém biatlonu. Opět jsme se neztratili, Anička Kulhánková dokázala získat skvělé 3. místo, 2. a 4. byl Ferda Jansa, roli favoritky v kategorii juniorek potvrdila Majda Bergerová a získala titul mistryně republiky a 2. místo, Marek Grusz místo 2. a 3., Vašek Hrouda skončil na místě třetím. V celorepublikovém žebříčku si po zásluze nejlépe vedla Majda Bergerová – zvítězila a na 3. místo dosáhl Marek Grusz, pěkných výsledků v celkovém hodnocení dosáhli čtvrtá Dája Tomášková a Tonda Hron. V soutěži družstev dorostu a juniorů získal jilemnický klub skvělé 3. místo. Na další sezónu se pečlivě připravují i naši veteráni, kterým v březnu covid-19 zrušil cíl jejich loňské přípravy – MS Masters v Kontiolahti.

Ale nejen tréninkem a závody jsme byli živi, v průběhu léta se nám podařilo v areálu na Hraběnce vybudovat volejbalové hřiště a přístřešek pro posilovací stroj, obě sportoviště jsou volně přístupná veřejnosti, půjčení volejbalové sítě a kůlů je po dohodě možné.

Doufáme, že v blízké zimní sezóně budeme moci předvést vše, co jsme přes léto natrénovali, proto všem přeje pevné zdraví a těšíme se na pokud možno „normální“ začátek zimní sezony.

V závěru moc děkujeme všem našim sponzorům a podporovatelům:

Krajský úřad Libereckého kraje, město Jilemnice, Sportovní centrum s. r. o., Salience a. s., Autocamp Špindl, Národní Hornig s. r. o., DELFI spol. s r. o., Hendrych & synové s. r. o., DELTA PLECHÁČ,

ARCHIV KB JILEMNICE

Letní biatlon na Hraběnce.

s. r. o., KNIHKUPECTVÍ U MALÝCH s. r. o., To pravé ořeškové – manželé Havlovi, LENTUS, spol. s r. o., Auto doplňky TOMA AUTO, Kablo Vrchlabí s. r. o., KOBRA HB s. r. o., NETAIR, s. r. o., InfoStřechy.cz, Stavební firma Hanuš s. r. o., Royal Bay Studenec, Tauchman SWS, s. r. o., Vinárna „Pod Věží“, Kuželna – Josef Král, Věra Havlová & Vítězslav Ulman, Hotel Žalý, Horský hotel Kubát.

*Jan Sucharda
KB Jilemnice*

Rysulová (7. a 7.), Schützová (2. a 2.), Kožnar Fr. (2., –), Schütz (3. a 5.), Horig (–, 4.).

V rámci vyhlásování výsledků byly vyhlášeny současně i soutěže družstev a celkové stav Českého poháru po zimní sezóně. Družstvo ČKS SKI Jilemnice zvítězilo v MČR smíšených družstev dospělých. Na fotografii: medaile za družstvo převzali: zleva Tůmová, Schützová, Schütz a Vyšanský.

*Karel Randák
ČKS SKI Jilemnice*

Mistrovství České republiky na kolečkových lyžích

V libereckém Vesci se uskutečnilo o víkendu 26.–27. 9. 2020 MČR v běhu na kolečkových lyžích. V sobotu byly na programu sprinty volnou technikou a v neděli závody s intervalovými starty na distančních traťích. Jury společně s trenéry v sobotu rozhodla klasifikovat závod dle kvalifikace. Důvodem bylo velmi chladné a deštivé počasí s ohledem na zdravotní stav závodnic a závodníků. MČR bylo rovněž ovlivněno absencí kompletního reprezentačního družstva z důvodu karantény po Oberhofu. Příležitosti k získání medaile se chopil Fanda Kožnar, který vybojoval stříbro ve sprintu mužů a na bronzovém stupínku jej doplnil Michael Schütz. Zlatou medaili v kategorii juniorek získala Kateřina Tůmová, bronzovou Kateřina Svobodová (na prvním snímku), Sandra Schützová stříbro v kategorii žen.

V neděli už přestalo pršet a závod se mohl uskutečnit v původním rozsahu. Nabízím bilanci našich nejlepších: Štefanová (2., 3.), Štefan (11. a 3.), Háek (7. a 7.) Tůmová (1. a 3), Svobodová (3. a 2.),

Na běhu do vrchu Jilemnice–Žalý padl traťový rekord!

V pořadí 53. ročník tradičního běhu do vrchu ozdobil vítěz Marek Chrástina novým traťovým rekordem. Trať z Masarykova náměstí v Jilemnici pod rozhlednu na Žalém zaběhl za úctyhodný čas 37:52,7 min.

Mezi ženami zvítězila Pavla Schorná. Nejrychlejším jilemnickým závodníkem byl letos Michael Schütz, který byl v cíli klasifikován na celkovém 9. místě. V mládežnických kategoriích, které běželi nově z Valteřic až na vrchol Žalého, patřili domácí závodníci mezi nejúspěšnější. Na stupně vítězů dosáhli: Anežka Seifertová 1., Eliška Peterková 2. (U15 a U16), Jan Štefan 1., Jakub Salaba 3. (U15 a U16), Ondřej Pilaf 3. (U18), Kateřina Tůmová 2., Kateřina Svobodová 3. (juniorky), Martin Voňka 1. (junioři).

Pořadatelé z ČKS SKI Jilemnice děkují městu Jilemnice, městské policii a Policii ČR za spolupráci a těší se na příští ročník, který se uskuteční dne 18. 9. 2021.

*Karel Randák
ČKS SKI Jilemnice*

Jak nakládat s domovním odpadem v době ohrožení koronavirem?

EKO KOM

AUTORIZOVANÁ OBALOVÁ SPOLEČNOST

k od

- Dbejme na
- Chraňme své odpady kontaktu.

- Použité ro
me do pope
kontejnerů (
hrozilo riziko

SNAŽMI

- o **ODL**
- o **ODP**
- o mno
- o neply
- o zmer

Minimum zodpovědného přístupu odpadům v době nouzového stavu v ČR:

a maximální míru ochrany a osobní hygienu při nakládání s odpady.

svého popeláře – mysleme na pracovníky odpadových firem a **neodkládejme** mimo kontejnery a popelnice, aby s nimi popeláři nemuseli přijít do přímého

Pokud NEJSME v karanténě - nakládáme se svými odpady jako doposud a **třídíme**, jak jsme zvyklí. **ALE soustředíme se více na zmenšení objemu** – maximálně sešlapávejme a mačkejme odpad tak, aby kapacita kontejnerů vydržela co nejdéle. Směsný odpad nadále ukládejme do černých kontejnerů.

Pokud JSME v karanténě – po tuto dobu **netřídíme odpady** = neukládáme je do barevných kontejnerů. Veškerý odpad odkládáme do pevného plastového pytle, případně dvou slabších pytlů. **Po naplnění (nejpozději však do 24 hodin) pytel pevně zavažme a na povrchu ošetříme dezinfekčním prostředkem.** Poté jej můžeme odložit do popelnic a kontejnerů na směsný odpad.

ušky, rukavice a kapesníčky ukládejme do plastového pytlíku a zavazané jej vhazujeme do kontejnerů na směsný odpad. V **ŽÁDNÉM PŘÍPADĚ** je nedávejme do barevných (papír, plast, textil). **Chraňme tak společně pracovníky třídících linek, kterým by jinak hrozily náklady.**

SE MINIMALIZOVAT CELKOVÝ OBJEM A MNOŽSTVÍ ODPADŮ:

POČÍME NA POZDĚJŠÍ DOBU JARNÍ ÚKLIDY DOMŮ A ZAHRAD, OMEZME

OD ÚKLIDU DOMŮ A BYTŮ, PROBÍRKY ŠATNÍKŮ apod. = snížíme

množství odpadů, které není v současné době nutné produkovat,

vytváříme potravinami,

snižujeme objem veškerých odpadů, které vyhazujeme.

COVID-19

Z historie

Seriál: Společenský život v Jilemnici objektivem Stanislava Šimůnka

Ve spolupráci s panem Stanislavem Šimůnkem mladším jsme pro čtenáře zpravodaje připravili seriál unikátních historických fotek zachycující život v Jilemnici od 20. do 80. let. Autorem těchto půvabných momentek je fotograf Stanislav Šimůnek, který působil na Jilemnicku oficiálně v letech 1925–1955.

Kromě komorních ateliérových snímků zdokumentoval bohatý společenský a kulturní život nejen v Jilemnici, ale i v jejím blízkém okolí.

Archiv, který po sobě pan Šimůnek zanechal, se v současné době zpracovává do podoby výstavy. Fotografie budou k vidění v Krkonošském muzeu v Jilemnici.

Rozhovor s panem Jiřím Šimůnkem

Jméno Tvého tatínka Stanislava Šimůnka (1906–1981) má v našem městě ještě stále dobrý zvuk. My ze starších generací si ho ještě dobře pamatujeme, a navíc jeho snímky jsou pečlivě uchovávány v mnoha rodinných archivech, a samozřejmě také v Krkonošském muzeu, kde jsem se s nimi často setkával. Najdeme je také v dobovém tisku. Vážil jsem si jich vždy pro jejich kvalitu a vysokou výpovědní hodnotu. Jak veliký je tatínkův fotografický archiv?

Archiv po mém otci obsahuje kolem 10 000 snímků, z toho se veřejného života týká asi 4 000 fotografií. Souhrnně zpracován nikdy nebyl. Obrovský rozsah se stal také důvodem, proč jej zpracovávám

teprve v této době. Dříve jsem na to neměl čas.

Kde se tatínek vyučil?

Otec se vyučil u jilemnického fotografa A. Jiráska, dále úspěšně získal i tovaryšský list. A když pan Jirásek později odcházel do důchodu, dohodl se s ním a převzal po něm ateliér, který si následně přístavbou rozšířil a neustále jej modernizoval.

Jakým tématům se tatínek nejvíc věnoval?

Fotografoval nejen ateliérní snímky, ale svým fotoaparátem pořídil stovky záběrů z bohatého společenského života města i okolí ve 30. a 40. letech 20. století. Ateliér míval v Jungmannově ulici nedaleko dnes již zbořeného Jeriovského, na jehož místě dnes stojí finanční úřad.

Tatínek nepochybně patřil k místní elitě a zároveň mezi nejznámější lidi našeho města. Jistě ho jeho profese plně zaměstnávala. Měl také čas na nějaké koníčky?

Měl neobyčejně široký okruh koníčků. Zajímala ho astronomie, elektrotechnika, hrál na housle, mnoho let byl promítačem v kině a členem šachistického kroužku. Jeho všestrannost mu velmi pomohla, když musel v 50. letech nedobrovolně skončit se svou živností a nastoupil jako elektrikář do závodu Autobrzdy. Možná někteří starší občané si ještě budou pamatovat, jak na Jilemnicku chodil do rodin opravovat rádia a televize.

O znárodnění firmy moc nemluvil. Jistě tím trpěl. Občas i poté pořizoval pro

Společenský život v Jilemnici objektivem Stanislava Šimůnka.

přátele třeba svatební snímky. Přes ne-
dobré zkušenosti zůstal vždy laskavým
a slušným člověkem.

*Jeho dílu se konečně dostane náležitě-
ho zhodnocení. A to je pro nás všechny
určitě dobrá zpráva. Děkuji za rozhovor.*

Jan Luštinec

17. listopad 1939

Česko-Slovenská republika zanikla dne
15. března 1939. Byla okupována němec-
kou brannou mocí Wehrmachtem. Vy-
hlášením Protektorátu Čechy a Morava
se naše vlast stala součástí Velkoněmec-
ké říše.

Počasí v den okupace bylo pošmour-
né. Nebe bylo zatažené, sněhohoděťové
přeháňky, havrani se snášeli nízko nad
zemí jako předzvěst toho, co český národ
očekává v budoucích letech.

Odpor proti okupaci se projevoval
takřka ihned letáky a ilegálními tisko-
vinami s výrazně protiněmeckým ob-
sahem. Vznikaly odbojové organizace
Obrana národa, Petiční výbor Věrní zů-
staneme a sokolská Jindra.

Národ neklesl na mysl. V dubnu se
sešlo na Národní pouti na Řípu celkem
asi 60 000 lidí.

Druhého pohřbu Karla Hynka Máchy
7. května 1939 na pražském Vyšehradě
se zúčastnily desítky tisíc lidí. Na pohřbu
promluvil kanovník vyšehradské kapituly
Msgre. Bohumil Stašek. Pro vaše praba-
bičky a pradědečky, kteří tehdy byli ma-
lými dětmi, to byl zážitek na celý život.
Nebyl jsem na Vyšehradu, ale dobře se
pamatuji na fotografii z tohoto pohřbu,
která byla uveřejněna v časopise pro děti
Puntá.

Na Svatovavříneckou pouť do Do-
mažlic 14. srpna 1939 bylo vypraveno 29
zvláštních vlaků a velké množství auto-
busů. Ke shromážděným poutníkům
opět promluvil Msgre. Bohumil Sta-
šek. Neohrožená slova vyšehradského
kanovníka pochopitelně neunikla po-
zornosti okupantů. Nedlouho po Vav-
řínecké pouti byl Msgre. Stašek zatčen
a do konce války vězněn v koncentra-
čním táboře Dachau.

Poutě konané průběhem roku 1939
postupně získávaly charakter národních
manifestací. Nacisté si uvědomovali ne-
bezpečnost těchto akcí, která mohla vy-
vrcholit státním svátkem 28. října 1939.

Aby předešla střetům obyvatelstva
s německou mocí při oslavách 28. října,
protektorátní vláda tento den prohlásila
za pracovní.

Již od časného rána 28. října 1939 vy-
cházeli lidé za svých domovů s trikoló-
rami na kabátech, aby tak připomenuli
21. výročí vzniku Československa. V Praze
se na Václavském náměstí sešly deseti-
tisíce, které provolávaly slávu Masaryko-
vi, Benešovi a Československé republice.
Česká protektorátní policie místo rozhá-
nění demonstrace s demonstranty sym-
patizovala.

Němci nasadili na potlačení manifes-
tací ozbrojené oddíly SS, k nimž se dob-
rovolně připojili pražští Němci a němeč-
tí studenti. Gestapo je vybavilo revolvery.
Zásah byl velice brutální, do davu se stří-
lelo ostrými náboji. V Mezibranské ulici byl
zastřelen pekařský dělník Václav Sedláček
a v Žitné ulici postřelen medik Jan Opletal.

Nepokoje pokračovaly až do večer-
ních hodin. Do ulic vyšlo celkem na 100
tisíc lidí, asi 400 lidí bylo zatčeno a 15 de-
monstrantů bylo vážně zraněno.

Výstřelem zraněný Jan Opletal byl
operován na klinice prof. Arnolda Jiráska

Otakar Mach (vpravo) při předávání ocenění v roce 2012.

na Karlově náměstí. Dne 11. 11. v 11:45 hod. na následky střelné rány zemřel.

Jana Opletala již delší dobu sledovalo gestapo, když na studentských schůzích vlastenecky vystupoval. Smrt Jana Opletala nebyla způsobena náhodně zbloudilou kulkou, ale byla to gestapem předem plánovaná vražda, kterou spáchal jeden z německých studentů.

Slavnostní pohřeb Jana Opletala se konal 15. 11. 1939 na Albertově za hrobového ticha a asistence české protektorátní policie. Při ukládání rakve do pohřebního auta zazněla národní hymna. Poté byla rakev převezena na nádraží a odeslána na Moravu do Janovy rodné obce Náklo.

Demonstrace, která následovala a které se zúčastnily tisíce lidí, se změnila v protest proti německé okupaci. Pozdější svědectví vedou k domněnce, že srážky

s pořádkovými německými oddíly byly záměrně vyvolány gestapem, aby byly následně použity k brutálním zákrokům proti Čechům. Český národ měl být zstrašen, aby upustil od dalších protestů proti německé okupaci a v pokračování v odbojové činnosti.

Den po pohřbu byl na mimořádné poradě v Berlíně schválen plán „Sonderaktion Prag von 17. November 1939“. Hitler, který poradu řídil, na ní prohlásil: „15. březen byl můj velký omyl. Lituji, že jsme s Čechy nenaložili jako s Poláky. Události 28. října a 15. listopadu ukazují, že Češi nezasluhují jiný osud... Proto nařizuji: Zastavení českých vysokých škol na tři roky... Jakékoliv demonstrace dát ihned potlačit... Nebudu se ostýchat do ulic postavit třeba i děla. Do každého hloučku se bude střílet kulomety. Bude-li

ještě nějaká demonstrace, srovnám Prahu se zemí..."

V noci ze 16. na 17. listopadu němečtí pořádkoví policisté za přispění jednotek SS nekompromisně vykonali rozkaz německého vůdce. Natrvalo uzavřeli všech deset českých vysokých škol, devět vedoucích představitelů vysokoškoláků v Ruzyni popravili, 1200 studentů zbili a odvěkli do koncentračních táborů Sachsenhausen a Oranienburg. Vše bez soudu. Bez důkazů, že se něčím provinili. Bezodkladně, ještě tutéž noc. Za stanného práva by byl alespoň formální soud. S českými studenty zacházeli hůře než se Židy, kteří byli určeni k vyhlazení.

Po intervenci prezidenta Emila Háchy byli studenti postupně propouštěni z koncentráků domů, poslední v roce 1943. Nevrátilo se jich 36.

Zavření vysokých škol bylo prvním krokem germanizace českých zemí, následovalo rušení českých gymnázií a dalších středních škol. Pro český národ připravili němečtí okupanti týž osud, jako postihl Židy. Kdo bude shledán vhodným poněmčením, bude poněmčen, kdo ne, ... odpovězte si sami!

Mezinárodní den studentstva byl vyhlášen v roce 1941 v Londýně při příležitosti druhého výročí těchto událostí. To se stalo na zasedání Mezinárodní studentské rady, jehož se zúčastnili delegáti z 26 zemí. Pojmenování 17. listopadu „Mezinárodní den studentstva“ musí být tomu datu navráćeno!

Měli bychom si připomínat také 28. říjen 1939, který byl projevem vlastenectví a odvážného postoje národa proti ozbrojeným okupantům. Byly to události, které dokazují, že český národ nebyl zlomen Mnichovem ani otráven výpary z hnědého bahna 188 dnů Druhé republiky!

Připomínejme mladým nejen mužednictví, ale odvahy a hrdinství našich předků, kteří bovali za svou vlast Československou republiku!

Otakar Mach

Autor článku RNDr. Otakar Mach, CSc. se narodil 25. března 1934 v Hraěčově, kde navštěvoval také základní školu. Po obsazení Hraěčova se i s rodinou musel přestěhovat do Jilemnice. Na zdeším gymnáziu dosahoval vynikajících výsledků, zajímal se především o chemii, profesori mu dokonce půjčovali klíč od laboratoře, kde si mohl dělat nezávisle na výuce pokusy.

I přes vynikající školní výsledky ho však nechtěli pustit k maturitě. Příčinou bylo zatčení jeho otce v roce 1948. Maturitu nakonec v roce 1952 úspěšně složil, pomohl mu doklad o brigádě v továrně v nedalekém Jablonci nad Jizerou, kam po škole pravidelně dojížděl. Po maturitě nastoupil na Univerzitu Karlovu, kde vystudoval obor biochemie. Stal se významným vědcem v oboru, mimo jiné se věnoval studiu retrovirů, vyvolávající nádory a leukémii u zvířat a HIV.

V Praze také poznal svou budoucí manželku, oženil se a má dvě dcery. Dlouhá léta přednášel na katedře biochemie Přírodovědecké fakulty na Univerzitě Karlově v Praze.

Rodiště ovlivnilo jeho zájem o lyžování, vysokohorskou turistiku a také o aktivní činnost v Sokole. Po obnovení organizace v roce 1990 se opět přihlásil do řad aktivních členů Sokola, kterým je dodnes.

V roce 2012 obdržel čestnou cenu městské části Prahy 9 za významnou obětavou práci v sokolské tělocvičné jednotě. Dodnes si zachoval optimistický přístup k životu.

Otto Harrach (1863–1935)

Před 85 lety zemřel Otto hrabě Harrach, syn slavného Jana Nepomuka. Jako poslední z rodu byl uložen do rodinné hrobky v Horní Branné. Vyberme alespoň něco z toho, co o něm referoval tehdejší český tisk.

„Zemřel Otto Harrach, člen vzácného, vlasteneckého rodu.

V úterý t. m. (10. 9. 1935, pozn. autora) zemřel na zámku Hrádku u Nechanic vlastník jilemnického panství a známých skláren v Novém Světě-Harrachově, býv. hrabě Otto Harrach.

Úmrtím velkostatkáře a průmyslníka Ottý Harracha, odchází z našeho veřejného života postava, známá sice poměrně málo, přes to však velmi významná. Výrazná nejen proto, že byl synem známého vlastence hraběte Jana Harracha, mecenáše českých osvětových spolků a podporovatele českého umění, ale i proto, že sám, ač odchován v prostředí více německém než českém, vykonal pro českou věc dílo nikde a nikým dosud nezhodnocené.

Sta diplomů Českých besed, jednot, českých podpůrných spolků, českých uměleckých sdružení, projevy uznání Spolku Komenského ve Vídni i Ústřední matice školské, které zdobí jen chodby zámků v Jilemnici a v Horní Branné, jsou památkou statisícových darů české akademické mládeži, českým dětem a českému školství jen ve Vídni. – To považujeme za nutné prozraditi naší veřejnosti, která namnoze vidí v bývalé šlechtě jen zásadní odpůrce našeho národa, aspoň dnes, kdy tělesné pozůstatky velkostatkáře Ottý Harracha jsou ukládány k věčnému odpočinku do rodinné hrobky v Horní Branné.

Otto Harrach se stranil společnosti. Snad proto byl posuzován veřejností

jinak, než si zasloužil. Ale možná, že proto také byl prováděním pozemkové reformy postížen víc, než jeho ryze němečtí sousedé.¹

„V pátek (13. 9., pozn. autora) byl zemřelý opět za velké účasti uložen do rodinné hrobky v Horní Branné u Jilemnice. Nad hrobem se s ním rozloučil generální ředitel Pešek a píseň Zelení hájové zněla mu na poslední cestě. Nástupcem Harrachovým stává se jeho 31letý syn Jan.²

(¹ Týden horských okresů, ² Lidové noviny, září 1935)

Vybral a upravil Jan Luštinec

80 let od uzavření gymnázia

Na počátku prosince si připomeneme chvíle, kdy se začal odvíjet tragický příběh vedoucí k uzavření našeho gymnázia. České gymnázium na protektorátní hranici okupantům vždy překáželo, a to tím spíše, že na obou stranách hranice tu žili Češi. Záminku k jeho uzavření proto uvítali. Události nám podrobně popsal očitý svědek a tehdejší profesor gymnázia Josef Machač. Jistě nebude na škodu, když si podstatnou část textu připomeneme.

„Psal se 5. prosinec 1940. Po třetí vyučovací hodině odebralo se žactvo našeho ústavu na jakousi slavnost do sálu. Žáci VI. (žákyně v této třídě nebyly, zařazené do VI.b), kteří měli třetí hodinu tělocvik v sokolovně, nevěděli o této slavnosti, a když přišli z tělocvičny do třídy, zůstali v ní, místo aby se šli v respiriu procházeti po chodbě. V tom případě by jistě také poznali, že se v sále něco děje a že tam mají jít také. A v bujnosti mladí uspořádali si samostatnou slavnost, Mikulášskou zábavu. Což o zábavu, ale

ten její program! Student Vladimír Lukeš vybral si několik spolužáků, postavil je na pódiu do řady a po proslovu studenta Františka Pěničky, který začínal úryvkem z latinské učebnice, uděloval jim válečná vyznamenání za statečnost. Vždy plivl na palec a přiložil jej na spolužákova prsa. Po dekorování zvedl ruku a zvolal: Heil! Celá tato produkce byla ovšem provázena smíchem a hurónským řevem. Profesorský sbor dlící v sále neměl o této zábavě ani tušení.

Na to ředitel Alois Vrablík obdržel 9. prosince 1940 anonymní dopis, v němž bylo udáno, že žák třídy VI. a Vladimír Lukeš dělal v přestávce dne 5. prosince 1940, sprosté vtipy na Vůdce a Říši! Na to anonym líčí, co se dalo, a žádá vyšetření celé té záležitosti a přísné potrestání viníka. Nestane-li se tak, bude muset poslat udání jinam a ředitelství jistě ví, co pak bude následovati. Co zbývalo, než vyšetřovati? Vyšetřovalo se velmi mírně a opatrně, aby se vlk nažral a koza zůstala celá. Na základě tohoto prvního vyšetřování odnesl to Lukeš s Pěničkou ředitelskou důtkou a několik dalších žáků snížením známky z mravů na druhý stupeň. Zdálo se, že tím je celá záležitost likvidována, alespoň ředitel obdržel 12. prosince 1940 druhý anonymní dopis, ve kterém pisatel projevu je uspokojení, že celá věc byla vyšetřena a viníci potrestáni. Ředitel však oznámil případ referentovi ústavu, zemskému školnímu inspektorovi dr. K. Sallačovi. V několika dnech přišel od Sallače dopis, psaný velmi stroze a nařizující: 1. aby byl protokolárně vyslechnut profesor Boh. Košábek, který měl míti po třetí hodině dozor na chodbě; 2. aby byl proveden nový protokolární výslech žáků Lukeše a Pěničky a tito až do úplného vyšetření vzdáleni z vyučování; 3. aby

byl proveden nový protokolární výslech i dalších účastníků a vyjde-li najevo jejich spoluvina, i tito byli vyloučení prozatím z vyučování; 4. aby po vyšetřování byla svolána porada profesorského sboru, na ní celý případ znovu probrán a protokol této porady spolu s protokoly vyšetřování zaslán do Prahy a 5. aby veškeré jednání bylo provedeno s největším urychlením. Vyšetřovalo se tedy znovu a šlo se z jednoho extrému do druhého. Vyšetřovalo se tentokrát velmi přísně, takže studenti kápli božskou. Po nové poradě profesorského sboru byli Lukeš, Trejbal a Pěnička vyloučení z veřejného i soukromého studia na reálném gymnáziu v Jilemnici. Z mravů dostali ‚nezákonnou‘. Dále Halíř, Kovář, Štilec a Votoček vyloučení také z našeho ústavu, ale jen podmíněně s čekací lhůtou do konce školního rok 1940–41 a z mravů dostali ‚méně uspokojivou‘. Ostatní žáci kromě těch, kteří onoho dne nebyli ve škole, dostali ředitelskou důtku, protože k tomu přihlíželi a nic nehlásili. S tímto rozsudkem byla zemská školní rada v Praze již spokojena, jenže musel být ještě potvrzen říšským protektorem. Profesor náboženství Arnošt Mališ pilně jezdil po okolí a po překonání značných obtíží umístil Lukeše na reál. gymnáziu Hradci Králové, Trejbalu na reál. gymnáziu v Jaroměři a Pěničku na reál. gymnáziu v Chrudimi.

Chvilí panovalo dusné ticho. ‚Již je vše v pořádku,‘ tvrdili jedni. ‚Mýlíte se! Je to jen klid před bouří. Neznáte Němce,‘ povídali druzí a těm dal další vývoj událostí plně za pravdu.

Dne 14. února 1941 přišel z Prahy telefonický rozkaz, aby zítra, t. j. 15. února 1941 byla pololetní vysvědčení rozdána o 10. hodině dopoledne, načež se ústav trvale zavírá. Zároveň oznámeno zostření trestů

žákům, pak předběžná suspenze ředitele a všech profesorů, kteří učili tenkrát v VI.a, jakož i profesora Košábka, který je obviněn, že nedržel řádně dozor. Nové potrestání znělo: Haliř, Kovář, Lukeš, Pěnička, Stilec, Trejbal a Votoček vyloučení ze všech veřejných i soukromých škol Protektorátu převyšujících úroveň škol národních, ostatní žáci třídy VI.a rovněž vyloučení, ale podmíněně s čekací lhůtou do konce školního roku 1940–41 kromě těch, kteří v dnu činu nebyli ve škole (tři žáci). Vedle ředitele Vrablíka a profesora Košábka byli zatímně suspendováni dr. Řehák (třídní třídy VI.a), Frant. Vitvar, Adolf Vaněk, MrPh. Frant. Kraus, Josef

Vacovský, Jan Bonhard, Josef Pírko, Zdena Sochorová-Záleská a Vlasta Mašková, kterou teto, dárek' zastihl již v Praze, kam byla zatím přeložena.

Po vyhlášení rozsudku nad naším gymnáziem nastalo ve třídách velké zděšení. Jedni zatínali pěstě, druhí plakali. Byl dojemný pohled zejména na menší žáky, když se loučili se školou. Věru, že by člověk plakal s nimi. Jen školník bral katastrofu po svém: opil se tak, že nemohl stát na nohou."

(Pokračování příště)

*Vybral a v nezbytné míře upravil
Jan Luštinec*

Z kulturního dění

Krkonošské muzeum v Jilemnici (Správa KRNAP)

Otevřeno denně od 8:00 do 12:00 hodin a od 13:00 do 16:00 hodin mimo pondělí. V úterý 17. listopadu bude vzhledem ke státnímu svátku otevřeno.

Konání akcí se vzhledem k omezením souvisejícím s epidemiologickou situací může změnit. Aktuální informace naleznete na našich webových stránkách a facebooku. Děkuje za pochopení.

► Zámek (čp. 75)

- *Stopy osvobození* – výstava přibližuje květnové povstání a konec druhé světové války na Jilemnicku. K vidění jsou dosud nepublikované texty, vzpomínky pamětníků, fotografie, autentické filmové záběry, ale také výzbroj a výstroj zúčastněných armád,

zdravotnický materiál či medaile a vyznamenání. Akce bude prodloužena do 25. 4. 2021. Muzejní odpoledne doplňující výstavu se přesouvá na jaro.

► Pivovar (čp. 1)

- *Milan Lanny Hrouda: Paradoxy* – výstava abstraktních malovaných objektů neobyčejného architekta a jilemnického rodáka. Akce potrvá do 15. 11. 2020.
- *Putování za kamennými kříži Českého ráje a Podkrkonoší* – výstava představí několik desítek nejzajímavějších monolitických křížů z období středověku a novověku v našem regionu. Vernisáž se uskuteční v pátek 20. 11. 2020 od 17:00 hod. v Erbovním sále muzea. Akce potrvá do 28. 3. 2021.
- *Já bych rád k Betlému* – výstava betlémů nejen ze sbírky muzea. Vernisáž se

uskuteční v pátek 27. 11. 2020 od 17:00 hod. v Erbovním sále muzea. Akce pokračuje do 31. 1. 2021.

Společenský dům Jilm

Vážení diváci, návštěvníci SD Jilm, v současné situaci nemůžeme zaručit, že budou všechna představení a koncerty odehrány v níže psaných termínech. O všech změnách vás budeme informovat. Sledujte prosím naše webové stránky www.sdjilm.cz, FB a výlepní plochy.

Daniela Myslivcová
dramaturg SD JILM Jilemnice

Neděle 1. 11. 2020 v 17:00 hod. – **ODLO-ŽENO** (náhradní termín bude neděle v únoru 2021)

Noc na Karlštejně
DS J. K. Tyl Lomnice nad Popelkou

Sobota 7. 11. 2020 v 19:00 hod.

Lakomec
Divadlo Kalich Praha

Pondělí 23. 11. 2020 v 18:00 hod., Kino 70

Barma – země úsměvů a zlatých pagod
Nová multimediální cestovatelská přednáška Pavly Bičíkové.

Čtvrtek 26. 11. 2020 v 19:00 hod. – **ODLO-ŽENO** (náhradní termín 6. 5. 2021)

Věra Martinová – Jubileum tour 2020

Připravujeme:

Středa 2. 12. 2020 v 19:00 hod.

Fantastická žena
Hrají: Diana Šoltýsová / Patricie Solaričková, Ondřej Volejník / Václav Krátký, Adrian Jastraban / Jarmil Škvrna

Úterý 8. 12. 2020 v 19:00 hod.

4 tenoři

Muzikálové árie, hity Karla Svobody a světové vánoční evergreeny zpívají dva držitelé ceny Thálie, pop-divadelní legenda a sólista Národního divadla v Praze. Marian Vojtko, Pavel Vítek, Jan Kříž a Michal Bragagnolo za doprovodu špičkových hudebníků a Unique Quartet.

Vánoční dárky SD JILM

Předprodej vánočních dárkových poukazů od 30. 11. 2020

Pátek 8. 1. 2021 v 19:00 hod.

Němý Bobeš – Divadlo Jára Cimrmana

Pondělí 1. 2. 2021 v 19:00 hod.

Housle – Divadlo Ungelt Praha
Hrají: Jiří Langmajer, Pavel Liška a Milan Hein

Čtvrtek 18. 2. 2021 v 19:00 hod.

Caveman

Pátek 12. 3. 2021 v 19:00 hod.

Pokáč

Středa 8. 4. 2021 od 19:00 hod.

David Koller

Dárkové vánoční poukazy vám rádi vystavíme i na tyto přesunuté akce:

Středa 3. 3. 2021 v 19:00 hod.

Čtyři vraždy stačí, drahoušku – DIK Chotěboř

Středa 31. 3. 2021 v 19:00 hod.

Tomáš Matonoha a Inspektor Kluzó

Čtvrtek 6. 5. 2021 v 19:00 hod.

Věra Martinová

Čtvrtek 10. 6. 2021 v 19:00 hod.

Láska a párečky

Hrají: Jan Révai, Karel Zima, Jarmil Škvrna, Ernesto Čekan, Kateřina Jančková

Městská knihovna Jaroslava Havlíčka

Všem čtenářům přinášíme aktuální výběr z očekávaných podzimních novinek.

Komunita truchlících – Jeffery Deaver. Je druhou knihou kriminálního thrilleru ze série lovce odměn Coltera Shawa, který se dozvídá o záhadné komunitě a zjišťuje, že někteří lidé se nezastaví před ničím, aby jejich tajemství zůstala navždy skryta.

Království – Jo Nesbø. Děj nového románu, jehož hlavními hrdiny jsou bratři Roy a Carl, se odehrává v ponuré atmosféře chladné severské vesnice Os. Drsný příběh o tom, že křivda v rodině poznamenaná natrvalo všechny její členy.

Spát v moři hvězd – Christopher Paolini. Dobrodružný sci-fi román. Hrůzy i zázraky prvního setkání s novým druhem tajemné mimozemské civilizace, monumentální bitvy o osud lidstva a nejvzdálenější kouty galaxie – to je budoucnost, která čeká hlavní hrdinku Kiru Navárezovou.

Ikabog – Joanne Kathleen Rowling. Napínavý originální pohádkový příběh plný naděje z království jménem Přehršlánie a legendě strašlivého Ikaboga doplňují ilustrace českých dětí. Pro děti a mládež vydává nakladatelství Albatros.

Samá voda – Jeff Kinney. Patnáctý, nejnovější díl dětské humorné knihy v sérii Deník malého poseroutky z nakladatelství Coobook. Na 224 stranách se Greg Heffley společně s rodiči vydává na prázdninový výlet, který si hodlají pořádně užít!

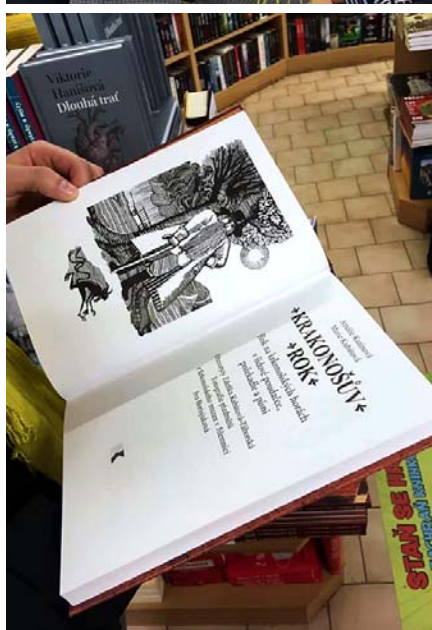
Věci, na které nastal čas – Petra Soukupová. Román ze života, který nelze naplánovat ani se na něj nedá dopředu připravit. Alice s Richardem spolu žijí už patnáct let a mají dvě děti. Jenže najednou musí Karlík a Lola řešit to, co děti nikdy řešit nechtějí. Odejde otec od rodiny? Ať to dopadne jakkoli, nic už nebude jako dřív.

Uvedené tituly vychází v listopadu. K zapůjčení budou poté v knihovně, ale těšit se na ně můžete už teď.

Pokud chcete vybírat i z dalších knih, je právě pro vás, registrované čtenáře knihovny, určena nová služba půjčování e-knih zdarma.

Od října, kdy byla služba v Týdně knihoven spuštěna, nabízí knihovna ve spolupráci s portálem Palmknihy svým čtenářům v rámci čtenářského poplatku k vypůjčení přes 9 000 e-knih.

Krakonošův rok opět na pultech.

Z pohodlí domova si můžete jednoduše vypůjčit e-knihu přes on-line katalog knihovny, která se Vám obratem zobrazí v knihovničce aplikace Palmknihy s viditelně označeným termínem vrácení.

Postup v případě eVýpůjčky:

Jak se zapojit do eVýpůjček:

- Registrujte se ve vaší knihovně.
- Stáhněte si zdarma aplikaci Palmknihy pro iPhone, iPad z App Store nebo telefony, tablety a čtečky se systémem Aneroid z Gogole Play.
- V aplikaci se registrujte stejným e-mailem, kterým jste registrovaní v knihovně.

Jak si e-knihu vypůjčit?

- Přihlaste se do on-line katalogu knihovny.
- Klikněte na tlačítko „Půjčit e-knihu“ u vámi vybraného titulu.

Kde svou e-knihu najdete?

- Po vypůjčení naleznete e-knihu v aplikaci Palmknihy v sekci „Moje e-knihy“. Kliknutím na obálku stáhnete e-knihu (pouze v tomto musíte být připojeni k internetu). Za 31 dní se eVýpůjčka sama vrátí.

Václava Zvelebilová
vedoucí knihovny

Krakonošův rok opět na pultech

Autorky: Amálie Kutinová
a Marie Kubátová

Rok na krkonošských horách v lidové poudačce, pořekadle a písni zobrazuje krásná kniha patřící k nejzákladnějším

dílům krkonošské folkloristické a etnografické literatury. Na pozadí měsíčního běhu žití v Krkonoších se rozvíjí široký obraz místní lidové tradice. Autorky dokládají mnohotvárnost zdejšího života výběrem nejtypičtějších útvarů krkonošského folkloru, jež zapsaly při osobním kontaktu s posledními pamětníky přesně ve chvíli, kdy se už i v těchto odlehklých končinách začal projevovat postupný proces rozpadu ústní lidové slovesnosti.

Kniha, jejíž druhé vydání z roku 2005 je již dlouho beznadějně vyprodáno, se v nezměněné podobě vrací na knihkupecké pulty a stane se jistě i vítaným typickým krkonošským dárkem. Koupit ji můžete v Knihkupectví U Malých. Knížku ilustrovala Zdeňka Kabátová-Táborská. Zároveň je doplněna množstvím fotografií lidového umění ze sbírek Krkonošského muzea v Jilemnici.

Jan Luštinec

Měsíc listopad

Slunce	vychází	zapadá
1. 11.	6:53 hod.	16:39 hod.
30. 11.	7:38 hod.	16:03 hod.

Pranostiky

- ▶ Listopadová mlha zhasíná slunce.
- ▶ Jestliže listopadový sníh odtaje, polím a studnám prospěje.
- ▶ Teplý říjen – studený listopad.
- ▶ Když na Dušičky jasné počasí panuje, příchod zimy to oznamuje. (2. 11.)
- ▶ Na svatého Marina zima chod svůj začíná. (11. 11.)
- ▶ O Martinu na ledě – o Vánocích na blátě.
- ▶ Na svatou Kateřinu zalez pod peřinu. (25. 11.)
- ▶ Kateřina na blátě, Vánoce na ledě.
- ▶ Když na sv. Ondřeje sněží, sníh dlouho leží. (30. 11.)

Jan Luštinec

Karel Čapek

Dušičky

Je svátek mrtvých na hřbitovech, je svátek mrtvých i na polích; aspoň ty hořící hromádky suché nati mrkají v polích v podvečeru jako svíčky nad hrobem drahých zesnulých. Je Dušiček, jenže český lid jim říká věrné dušičky. Je to pěkné rčení: říká, že dušičky mrtvých neopouštějí nás živé a že nám jsou a mají být navěky blízké a důvěrné. Dušičky, které jste se nedožily tohoto chmurného podzimku, zůstaňte nám věrné; zůstaňte při nás se svou vírou i nadějí, se svou láskou k věcem, jež toho času ztrácíme. Dušičky mrtvých, i vy jste národ, který nepomíní. A my také zůstaňme věrnými dušičkami, my, kteří žijeme a chceme přežít tuto dobu. Nikdy nebude svátek dušiček nevěrných; ale ty věrné budou svítit dnes i v budoucí časy.

Psáno 2. 11. 1938. Text zní i v naší době neobyčejně aktuálně.

Připravil Jan Luštinec

Budova čp. 1.

EVROPA
REALITNÍ KANCELÁŘ
VRCHLABÍ

VÝKUP NEMOVITOSTÍ
PENÍZE DO 24 HODIN

 +420 737 767 767

 499 423 793
 737 767 767
 vrchlabi@rkevropa.cz
 www.rkevropa.cz/vrchlabi

 EVROPA realitní kancelář
Valteřická 704
543 01 Vrchlabí

NÁBYTEK
Jamall

SEMILY

Jiráskova 519
tel.: 608 073 379
semily@jamall.cz

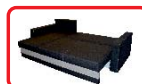

 BRAVA

K206008157 sedlá, K206008165 hrádla
229 x 88 x 142 cm, plocha pro spaní: 142 x 198 cm
výška sedu: 42 cm

11 490,-

(cena pro akční látky)

www.jamall.cz

Liberec

Český rozhlas

RÁDIO VAŠEHO KRAJE

Liberec, Jablonec n. Nisou 102,3 FM
Frýdlant 97,4 FM | Harrachov 107,9 FM
Semily 103,4 FM | Česká Lípa 94,3 FM
Jablonné v Podještědí 105,4 FM
Turnov 91,5 FM

R - LBC

liberec.rozhlas.cz

UDÁLOST MĚSÍCE

JamParádu ani koronavirus nezastaví

Jednou z největších akcí svého druhu ve střední Evropě je soutěž výrobců marmelád JamParáda, kterou již poosmé hostí Kunratice na Frýdlantsku. Její současný ročník sice poněkud poznamenala koronavirová pandemie; Kunratičtí se však nevzdávají a akci, byť ve skromnější míře, uspořádají.

Současná svízelná situace ovlivní především vyhlášení výsledků. „S ohledem na veškeré koronavirové dění kolem nás musíme pro letošek vypustit veřejnou ochutnávku všech vzorků, protože by bylo příliš komplikované zajistit podmínky, které by odpovídaly hygienickým nařízením,“ prohlásil starosta Kunratic Milan Götz.

Vyhlašování výsledků se v kunratickém kulturním domě uskuteční v sobotu 7. listopadu, přičemž ve hře jsou dvě pravděpodobné možnosti. „První z nich by představovala jakousi omezenou verzi tradičního vyhlašování s alespoň menším množstvím diváků. Druhou a pravděpodobnější variantou

je přenos prostřednictvím kamer a internetového přenosu,“ sdělil starosta.

JamParáda, kterou dlouhodobě podporuje Liberecký kraj, si za dobu své existence vydobyla významné místo na mapě regionálních kulturních a volnočasových akcí. Počty soutěžících i jejich vzorků jdou do tisíců. „Letošní rok je však na počty přihlášených trochu skoupější, což se popravdě není co divit. Lidé nemají moc náladu na soutěžení,“ prohlásil Milan Götz. **K**

text: Jan Mikulíčka

foto: JamParáda nabízí možnost ochutnat pestrý výběr marmelád
foto: Petr Bíma

Na kraji

Značky se vztyčenou dlaní varují řidiče před jízdou v protisměru

Nově instalované značky s motivem varovně vztyčené dlaně mají zabránit vjíždění řidičů do protisměru. První značka tohoto typu byla umístěna u sjezdu z dálnice D10 nedaleko obce Příšovice. S podob-

Nové značky varují řidiče před jízdou v protisměru.
Foto: archiv LK.

nými symboly se již lze setkat na silnicích v řadě evropských zemí, v České republice se poprvé objevily loni na jaře na dálnicích D1, D2 a D6. Ve zdejších regionu se varovné ruce na výrazném, svítivě žlutém podkladu dále umístí na sjezdech ze silnic I. třídy v Hodkovicích, v ulici České mládeže v Liberci a v Machníně – tedy na místech, kde dochází k nejčastějším porušením předpisů. Jízda v protisměru je jednou z nejnebezpečnějších dopravních situací, která může na pozemních komunikacích nastat. Policie ČR v České republice ročně zaznamená až na tři sta takových případů. V případě, že už taková situace nastane, je nutné zachovat klid. Auto je třeba odstavit ke krajnici, zapnout

výstražná světla, obléct si reflexní vestu, odejít do bezpečí za svodidla a zavolat linku 158. Policii je třeba volat i v případě, že auto v protisměru řidiči potkají.

Nové výjezdové základny zdravotníků vyrostou v Hrádku, Frýdlantu a Jablonci nad Nisou

Rada Libereckého kraje odsouhlasila mimořádný účelový investiční příspěvek na projektové dokumentace a zároveň vyhlášení výběrového řízení na zhotovitele nových výjezdových základen zdravotníků. Ve Frýdlantu vznikne kromě výjezdové základny také výukové a výcvikové středisko. Obě projektové dokumentace tam vyjdou na 5 milionů korun. Pro Jablonec nad Nisou činí částka 4 miliony, v případě Hrádku nad Nisou pak jeden milion korun. Zdravotníci v Hrádku, Jablonci i Frýdlantu budou mít moderní pracoviště, které odpovídá standardům 21. století. Na stavbu základen je plánováno využití evropské dotace, především REACT-EU. Výstavbě nové výjezdové základny a výcvikového střediska ve Frýdlantu by měl pomoci projekt česko-polské spolupráce. Cílem kraje je stavět nové moderní základny zdravotnické záchranné služby tak, aby se co nejvíce snížily dojezdové časy sanitek k pacientům. Z nové výjezdové základny již za nimi v krizových situacích míří například zdravotníci v Rokytnici nad Jizerou. V březnu letošního roku podepsal kraj se statuárním městem Liberec memorandum o výstavbě sídla Zdravotnické záchranné služby Libereckého kraje v ulici Kunratická. ➔

K věci

Přihlásili byste vámi vytvořenou marmeládu do soutěže JamParáda? A proč?

Květa Vinklátová (SLK)

Dvakrát jsem svůj džem do JamParády přihlásila, a jednou dokonce získala cenu! A letos jsem slíbila, že také uvařím. Tak musím dodržet slovo.

Martina Teplá (ANO 2011)

Fandím všem, kteří se do soutěže zapojí, já bych neměla tolik odvahy tu svou rybízovou přihlásit. Těší mě ale, že si na ní každý rok moji kluci pochutnají, samozřejmě nejlépe s vánočním slepovaným cukrovím.

ZpLK

(Odpověď nedodána.)

Dan Ramzer (ODS)

Marmelády mám rád, ale nevařím je. Raději podpořím regionální výrobce a marmeládu si koupím u některého z nich. V kraji marmeládu vařit umíme a výbornou. Ostatně počet marmelád, které soutěží v JamParádě, každý rok roste.

Pavel Svoboda (ČSSD)

Obdivuji každého, kdo svou energii a lásku vkládá do vaření džemů nebo marmelád. Bohužel, sám se řadím spíš mezi konzumenty. Kdybych měl tohoto bohuželboho koníčka a nějaký zajímavý recept, určitě bych se chtěl pochlubit a vzorek své marmelády bych do soutěže poslal.

Radovan Vích (SPD-SPO)

Výroba domácích džemů anebo marmelád patří dlouhodobě k našim národním tradicím. Každá rodina pečlivě uchovává recepty po svých předcích anebo má své vlastní. K této skupině patřím i já, a proto bych své vlastní výrobky do soutěže, která podporuje naše tradice, s radostí přihlásil.

Miloš Tita (KSČM)

Já tedy rozhodně ne. Kuchyně nemá ráda mé neumětelské a o tvorbě marmelád nevím už vůbec nic. Zato jsem schopný pilně ochutnávat. ➔

Na otázky odpovídali členové Zastupitelstva Libereckého kraje pro období 2016–2020, a to z důvodu, že uzavěrka magazínu Kraj byla ještě před krajskými volbami 2020. Děkujeme za pochopení.

Další názory zastupitelů si můžete přečíst na liberecky-kraj.kraj-libc.cz/zastupitelstvo.

KRAJSKÉ VOLBY

Výsledky voleb do Zastupitelstva Libereckého kraje

Volební účast v Libereckém kraji: **40,41 %**

Použití zkratky: SLK – Starostové pro Liberecký kraj, PIRÁTI – Česká pirátská strana, ODS – Občanská demokratická strana, SPD – Svoboda a přímá demokracie.

Milan Götz, starosta: JamParáda spojuje historii Kunratic se současností

Marmelády, to není jen něco řídkého, co se maže na chleba nebo rohlík. Dají se použít jako chutný doplněk k sýrům nebo grilovaným masům, přičemž ty starší byly mnohem tužší a daly se krájet jako salám. Starosta Kunratic Milan Götz o džemech vypráví se zaujetím a je znát, že svět ovocných pomazánek jej doslova pohltí.

Jak se zrodila JamParáda?

Jejím duchovním otcem je Jiří Poděbradský, který se do Kunratic před lety přistěhoval. V roce 2012 jsme jako obec pořádali veřejnou debatu a v jejím rámci padl návrh, že bychom mohli vytvořit nějakou novou obecní tradici. A tak dostal Jiří nápad právě na soutěž ve vaření marmelád. Symbolicky to navazuje na tradici místní dnes již zaniklé továrny na džemy, takže jde o ideální propojení minulosti a současnosti obce. V roce 2013 jsme uspořádali první ročník. Na něm výrazně převažovali místní a o ceny se ucházelo bezmála šedesát vzorků. Pak už se to začalo během dalších let nabalovat jako sněhová koule a stalo se, že jsme měli třeba 170 účastníků a 536 marmelád. Kunratická JamParáda není pouze ve znamení dvou lidí, starosty a jejího duchovního otce Jiřího Poděbradského. Podílí se na ní velké množství lidí, od členů kulturního výboru,

přes zaměstnance obce, až po dobrovolníky z řad obyvatel, kteří mají soutěžit rádi a vzali si ji za svou.

Popište prosím průběh soutěže.

Začíná to celé tím, že vzorky chodí poštou nebo je lidé nosí na obecní úřad osobně. My je uskladníme ve sklepech a poté je takzvané anonymizujeme: každá marmeláda dostane svůj číselný kód. Nu a pak se rozdělí do jednotlivých kategorií. Základní jsou čtyři: peckoviny, jádroviny, bobuloviny a exotika. V nich se pak dále dělí podle konkrétních surovin. Pokud přijde od jedné suroviny přes šest marmelád od více než třech soutěžících, vznikne pro ni samostatná kategorie. Jednotlivé vzorky se posléze odnesou na sál kulturního domu, kde je hodnotí porota. Ta vzorek očichá, ochutná, posoudí jeho vzhled a konzistenci a v pěti hodnotících kritériích jej oboduje na stupnici od jedné do deseti. Na závěr se vyhlásí vítězové v jednotlivých kategoriích.

Kdo tvoří výběrovou komisi?

Porotců je pět, zpočátku to byli místní stateční lidé (směje se), dneska v ní sedí například rozhlasový reportér Jaroslav Hoření nebo Jana Akermanová-Pálfi z Komunitního centra Višňová. Žádní profíci nebo kuchaři, ale normální lidé, kterým marmelády chutnají.

Je porota náročná?

My tu nerozebíráme marmelády na atomy, nejsme hodnotící soutěž typu Master Chef. Je nám jedno, jestli je v marmeládách přírodní pektin nebo nějaká kuchařinka použije Gelfix. Pro nás je důležité hlavně to, že mají účastníci z vaření marmelád radost. U nás nikdo neprohrává a i ten, který na stupních vítězů nestane, odejde s pamětním listem a nějakou drobností. Lidé se k nám rádi vrací, a to i když se neumístí. Stejně tak máme na JamParádě matadory, kterým to vychází prakticky každý rok. Mimochodem, víte, odkud dorazily nejvzdálenější vzorky? Z Filipín a Austrálie.

Z čeho všeho se marmelády připravují?

Nejvíce bývá jahodových, a to ať samostatně nebo ve směsi s něčím jiným. Ostatně, na JamParádě je krásné, že pokaždé poznáme, co se ten rok zrovna urodilo. Zajímavostí je, že se marmelády nedělají jen z ovoce, ale i ze zeleniny. Měli jsme tu například kategorie dýňových nebo cuketových marmelád. Výtečná byla marmeláda z okurky, respektive z okurky s levandulí. Opravdu naprostá bomba. Kuriozitou byla také kupříkladu cibulová marmeláda a za zmínku stojí, že se dělají marmelády z květín, například z růží. Pozoruhodná byla i borůvková marmeláda s portským, která vyhrála Cenu publika, stejně jako třeba kaštanová marmeláda.

Jak porota neutralizuje své chuťové pohárky?

K dispozici jsou chleby, rohlíky a voda. Ale porota si s tím většinou moc hlavu neláme, to snad jen v případech, že je třeba výraznou chuť marmelády něčím přebít.

Čím oceníte vítěze?

Dostávají skleněné plastiky vytvořené zpoštěním zavařovací sklenice, které pro nás vyrábí sklárna Spider Glass v Heřmanicích. Úspěch v JamParádě navíc pomáhá i těm, kteří jezdí se svými marmeládami po trzích a jarmarcích. Když prý zákazníci vidí, že jejich výrobky uspěly na JamParádě, je to pro ně známka toho, že budou kvalitní. A to nám dělá ohromnou radost. **K**

autor rozhovoru: Jan Mikulíčka
foto: starosta Kunratic Milan Götz
s výběrem přihlášených marmelád
foto: Jan Mikulíčka

Etiketa jablčného moštu z kunratické továrny. Repro: Petr Bíma.

- 1 Šuplík s firmou Christian Leubner's Sohn s marmeládami pro letošní Jamparádu. Foto: Jan Mikulíčka.
- 2 Rozsáhlý areál Leubnerovy továrny na historické pohlednici. Repro: Petr Bíma.
- 3 Lahev od ovocného nápoje z Kunratic. Foto: Jan Mikulíčka.
- 4 Kelímek od Leubnerovy marmelády. Foto: Jan Mikulíčka.
- 5 Ruiny areálu marmeládky. Foto: Jan Mikulíčka.

KRAJEM

Smutný osud kunratické marmeládky

Vzestup, prosperita, blahobyt – a pak jenom úpadek, chátrání a přesmrtný konec. Snad jen máloco jiného tak věrně kopíruje průběh pohnutého dvacátého století v severočeském pohraničí tak věrně, jako osud takzvané marmeládky, továrny, která z Kunratic kdysi vyvážela marmelády, ale i ovocná vína či mošty do mnoha zemí světa.

Firmu, která byla zprvu lisovnou ovoce a výrobnu ovocných vín, založil v roce 1880 na okraji Kunratic Carl Christian Leubner. Podniku se dařilo velmi dobře. Roku 1918 Christian Leubner zemřel a podnik převzal jeho syn Heinrich Edmund Leubner. V rozvoji továrny zdárně pokračoval: vybudoval pět lisů na ovoce poháněných parními stroji, k výrobě džemů používal vakuové kádě. Byl také jedním z prvních výrobců ovocných šťáv a moštů, do té doby se preferovala pouze výroba ovocných vín.

„Kvůli továrně se dokonce změnila trať úzkokolejky zvané Heřmanička. Aby se mohly ze závodu rychleji a pružněji vyvážet výrobky, vedla nakonec oproti původním plánům kolem továrny,“ přiblížil starosta Kunratic Milan Götze.

V plánu bylo dokonce ještě i založení firmy na výrobu čokolády, ale to už se začala nad Leubnery i celou Evropou stahovat mračna: první světová válka, úmrtí Heinricha i jeho bratra, vystěhování části rodiny za oceán do Spojených států, pak druhá světová válka a odsun zbylých Leubnerů do Německa.

Po válce se stala osiřelá továrna součástí místního JZD, což jí nepřidalo ani

na vzhledu, ani na stavu. Dnes je areál při silnici do Bogatyně pobořený a milosrdně zarostlý křovisky. Je zařazen do databáze brownfieldů Libereckého kraje a trosky budov s osleplými okny čekají už jen na ránu z milosti.

Kde se Leubnerové vůbec v Kunraticích vzali? „Rod Leubnerů žil v Dětrichově. Zakladatel továrny Christian odtamtud prchl, protože otec z něj chtěl mít řezníka, a to se mu nelíbilo. Vandroval pak po severních zemích, kde přičichl ke zpracování ovoce. Když se vrátil, začal podnikat v Kunraticích,“ objasnil starosta Kunratic Milan Götze.

Po období socialistického nezájmu začali v Kunraticích místní odkaz slavného podniku znovu alespoň částečně křísit. „Kromě historických pohlednic a jejich skenů se nám podařilo sehnat několik artefaktů, které někdejší slávu místní továrny připomínají. Jsou to torzo kelímku od marmelády, lahev od ovocného nápoje a takový dřevěný šuplíček odkudsi, který nese na bocích značku Leubnerovy firmy. Budeme mít také zapůjčenou reklamní ceduli podniku,“ prozradil starosta.

V roce 2013 na Frýdlantsko dokonce až z Ameriky dorazili potomci Leubnerů. „Navštívili náš hřbitov, kde mají jejich předkové honosnou hrobku, bohužel po desetiletích neúdržby dost zchátralou. Vzali jsme je také do ruin bývalé továrny. To bylo smutné. Odeslali si odtamtud aspoň kámen na památku,“ uzavřel Milan Götze. ←

text: Jan Mikulíčka

Kraj. Příloha Libereckého kraje. Vychází 11x ročně.

Vydává Liberecký kraj, U Jezu 642/2a, 461 80 Liberec 2. IČO: 70891508. Ev. č.: MK ČR E 21924. Redakční radu tvoří nominovaní zástupci zastupitelských klubů Zastupitelstva LK a Krajského úřadu LK, předsedkyní je Květa Šírová. Redakce: media@kraj-libc.cz, tel: +420 485 226 111.

Číslo 11/2020 vyšlo 2. listopadu 2020, uzávěrka byla 15. října 2020.

magazin.kraj-libc.cz www.facebook.com/krajlk

Liberecký kraj

ROZVOZ OBĚDŮ po Jilemnici

Kantýna Poniklá

Cena za menu s rozvozem 80 Kč + 10 Kč jednorázový obal

Porce: polévka a hlavní jídlo – výběr z několika variant

Objednávky rozvozů nejpozději předchozí den do 14:00

SMS zprávou na tel. 739 612 520

Jídelní lístek: **www.kantynaponikla.com**

Restaurace a Penzion Jilm

Cena za menu 120 Kč/bez salátu 100 Kč + 5 Kč

jednorázový obal

Porce: hlavní jídlo a salát

Objednávky rozvozů nejpozději předchozí den do 18:00

na tel. číslu 603 883 574 nebo e-mailu: info@jilm.info

Jídelní lístek: **www.jilm.info**

PROVOZ ŠKOLNÍ JÍDELNY SCOLAREST

Školní jídelna je od 14. 10. veřejnosti uzavřena.

V provozu bude výdej pokrmů okénkem ve vestibulu školní jídelny.

Jídla budou vydávána od 9:30 do 11:30 hod. pouze do jednorázového menu boxu.

Odběr oběda není nutné předem objednávat.

Platba oběda je možná hotově nebo registrací strávnicka s vložením hotovosti na stravovací účet.

Registrovanému zákazníkovi bude oběd odečten ze stravovacího účtu dle platného ceníku.

MĚSTO JILEMNICE

Jilemnice 14. 10. 2020

Krizové linky pomoci

Zavolejte nám a my se vám ozveme zpět!
Jsme Vám k dispozici na níže uvedených
kontaktech:

Miluše Vargová, město Jilemnice,
734 311 473, vargova@mesto.jilemnice.cz

Jindřiška Věbrová, město Jilemnice,
731 506 045, vebrova@mesto.jilemnice.cz

pondělí až pátek 8:00–16:00 hod.

NOUZOVÝ STAV ŘÍJEN–LISTOPAD 2020